

พระราชบัญญัติเกณฑ์พลเมืองอดทนราชการทหาร

พระพุทธศักราช ๒๔๖๔

มีพระบรมราชโองการในพระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศจงทราบทั่วกันว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรจะจัดให้พลเมืองทั้งปวงได้ช่วยอดทนกำลังกองทัพกเมื่อเวลาทำการตามหน้าที่ ตามโอกาสที่จะมีขึ้นในเวลาปรกติหรือเวลาสงคราม และในเวลาที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก

โดยที่เป็นการสมควรต้องจัดวางระเบียบไว้ให้เรียบร้อยสำหรับ
เกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหาร ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะได้กระ
ทำนั้น และระบุไว้ให้ชัดเจนว่าพลเมืองทั้งปวงที่ถูกเจ้าหน้าที่ฝ่าย
ทหารเกณฑ์นั้น มีหน้าที่และสิทธิอย่างใดบ้าง

และโดยที่เป็นการสมควรที่จะจัดให้มีบัญชีสำมะโนครัวและมี
การทดลองเกณฑ์เป็นครั้งแรกเสีย ก่อนที่จะถึงโอกาส เกณฑ์พล
เมืองอุดหนุนราชการทหาร เพื่อจะได้เป็นการที่ได้เตรียมการ
ขึ้นไว้พร้อมสรรพ มิให้มีความยุ่งยากเกิดขึ้นในขณะที่จะเกณฑ์พล
เมืองอุดหนุนราชการทหารต่อไป

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้สืบไป
ดังนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติเกณฑ์
พลเมืองอุดหนุนราชการทหารในเวลาปรกติหรือเวลาสงคราม และ
ในเวลาที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก พระพุทธศักราช ๒๔๖๔

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ได
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และให้ใช้ทั่วทั้งพระราช
อาณาจักร

พ.น.ก. ๑

บททั่วไป

มาตรา ๓ บรรดาใบเรียกเกณฑ์ หมายถึง ใบรับหรือเอกสารอื่น ๆ ที่ออกใช้ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องมีนาม ตำแหน่ง และลายเซ็นนามของเจ้าหน้าที่ผู้ออกเอกสารนั้นๆ และผู้รับเอกสารนั้นต้องเซ็นนามและพิมพ์ลายนิ้วมือในเอกสารนั้นด้วย ในเมื่อเจ้าหน้าที่ต้องการให้ทำเช่นนั้น

มาตรา ๔ ถ้ามีการเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการ ทหารแล้วเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นหรือบุคคลพลเรือนอื่น ๆ คนใด เมื่อได้รับใบเรียกเกณฑ์ที่ดี หรือหมายเกณฑ์ที่ดี ต้องปฏิบัติตามโดยทันที กล่าวคือ มีพักต้องคำนึงว่าเจ้าหน้าที่ได้ให้ตนทราบการเกณฑ์เวลาใด และไม่เล็กลงกว่าเวลานั้นจะอยู่ภายในวันงานหรือชั่วโมงที่ทำงานหรือไม่

มาตรา ๕ บุคคลโดยนิติสมมติ กล่าวคือ ห้างหุ้นส่วนและบริษัท สมาคม มูลนิธิ ฯลฯ ที่ได้จัดตั้งเรียบร้อยแล้ว อยู่ในอำนาจที่จะเกณฑ์ให้อุดหนุนราชการทหารได้เช่นเดียวกับบุคคลหรือหมู่คณะอื่น ๆ

พแนก ๒

การเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหาร
ในเวลาปรกติ

หมวด ๑

เซตริกกำหนดการเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหาร

มาตรา ๖ บทบัญญัติทั้งหลายในพแนกนี้ ให้มีผลใช้บังคับใน
เวลาปรกติได้แต่เฉพาะเมื่อกองทหารกำลังเคลื่อนที่ไปเพื่อ การซ่อม
รบและประลองยุทธ หรือไปฝึกหัดยิงปืน หรือไปทำการตรวจตระ
หรือย้ายเขตที่ตั้งแห่งหนึ่ง ไปยังอีกแห่งหนึ่ง

ในการที่ปวงเช่นว่านี้ ถ้าจะต้องเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการ
ทหาร ให้เสนาบดีกระทรวงกระลาโหมมีท้องตราออกไปว่ามีภารกิจ
จะต้องใช้พระราชบัญญัตินี้ (พแนก ๒) และลงให้ทราบด้วย
ว่าจักเริ่มใช้แต่วันใด

มาตรา ๗ ให้เสนาบดีกระทรวงกระลาโหม แลงการที่ได้สั่ง
ให้มีการเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหารนี้ไปให้เสนาบดีผู้บัญชา
ราชการปกครองท้องที่ทราบ ตามที่ได้กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติ
ลักษณะเกณฑ์จ้าง รัตนโกสินทรศก ๑๑๕ มาตรา ๔

มาตรา ๘ สิ่งต่างๆ อันจักระบุต่อไปนี้อาจเกณฑ์มาใช้สำหรับ
ราชการทหารได้ ในเวลาปรกติ คือ

(๑) ที่สำหรับใช้เป็นที่พักแรมในบ้านและตั้งกระโจมผ้า โรงทหารชั่วคราว สำนักงานพนักงานคลังเงิน ฯลฯ

(๒) เกษะสถาน (กับสิ่งที่อยู่ในบริเวณ เช่น โรงม้า ยุ้ง ฯลฯ) สำหรับให้นายทหารสัญญาบัตรพักแรมในเรือน

(๓) สเบียงอาหารทุกอย่างสำหรับคนหรือสัตว์ เช่น ข้าว เปลือก ข้าวสาร หล้าไม้ ฟาง เกลือ ปด้า ผัก ผลไม้ ถั่ว ฯลฯ

(๔) ถ่านและเชื้อเพลิงอย่างอื่น ๆ

(๕) ม้าขี่ ม้าต่าง ม้าลาก โค กระบือ และสัตว์พาหะอื่น ๆ พร้อมทั้งเครื่องผูกเทียบกับเครื่องใช้สำหรับสัตว์พาหะอื่น ๆ

(๖) ยานพาหะหนึ่งปวง รวมทั้งเรือและรถทุกชนิดที่เดินบนราง พร้อมด้วยเครื่องมือและเครื่องใช้ ฯลฯ ทั้งหมดที่ต้องใช้หรือเป็นประโยชน์สำหรับการซ่อมแซมยานพาหะนั้น ๆ

(๗) คนขับ หรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็น ผู้ควบคุม สัตว์ หรือ ยานพาหะที่กล่าวมาในหมายเลข (๕) และ (๖) แห่งมาตรานี้ โดยบัญญัติว่าคนขับหรือบุคคลอื่นเช่นว่านี้อาจถูกใช้ให้ทำการอย่างอื่นที่มีลักษณะเช่นเดียวกันภายในความสามารถของเขา คือ ใช้การอันเกี่ยวกับสัตว์และยานพาหะอื่น นอกจากสัตว์และ ยานพาหะที่อยู่ในความควบคุมของเขาด้วยก็ได้

(๘) คนหาบหาม ในเมื่อไม่สามารถจะให้สัตว์หรือยานพาหนะดังกล่าวมาในหมายเลข (๕) และ (๖) เพื่อการรับส่งเครื่องใช้ เครื่องอุปกรณ์ ฯลฯ ของทหารได้ โดยขัดข้องด้วยพฤติการณ์ในท้องถิ่นหรือเหตุอื่น

มาตรา ๘ "การพักแรมในบ้าน" หมายความว่า การจัดให้ทหารและสัตว์พาหนะ ถ้าวามี กับสิ่งของเครื่องใช้ที่ทหารนำมา นั้น ได้มีเครื่องบังกันแดดหรือฝนเพียงพอ กับให้มีฟาง หญ้า หรือสิ่งอื่น ๆ โดยปริมาณพอสมควร เพื่อเป็นที่พักชั่วคราวได้ การพักแรมในบ้านนั้น ให้เข้าใจ รวมทั้งการ เลี้ยงอาหารเช่น เย็นแก่ทหาร ให้พอแก่การ กับให้อาหารแก่สัตว์พาหนะตลอดเวลาเข้าเย็นด้วย

"การพักแรมในเรือน" หมายความว่า การจัดที่ในเคหะสถาน ให้แก่ผู้ที่มีสิทธิ์จะพักแรมในเรือน รวมทั้งการเลี้ยงดูประจำวันเช่น อย่างที่เจ้าของที่นั้นบริโภคนอยู่เอง เฉพาะนายทหารสัญญาบัตร เท่านั้น มีสิทธิ์จะพักแรมในเรือนได้ และท่านบัญญัติไว้ว่าต่อเมื่อไม่สามารถจะจัดหาที่ให้พักในเรือนได้ โดยฐานะ ของการณ์ใน ท้องที่ขณะนั้นทำให้เป็นเหตุขัดข้องจริงๆ แล้วไซ้ร้ จึงให้นายทหารสัญญาบัตรต้องพอใจแต่เพียงด้วยการพักแรมในบ้าน

มาตรา ๑๐ ให้ยกเว้นสิ่งต่าง ๆ อันจักกล่าวต่อไป นี้จากการเกณฑ์เพื่ออุดหนุนราชการทหาร คือ

(๑) รถแลมัวของผู้แทนรัฐบาลต่างประเทศประจำกรุงเทพมหานคร

(๒) ยานพาหนะ ม้า หรือสัตว์พาหนะที่ใช้ ในราชการกรมไปรษณีย์ โทรเลข

(๓) ม้าผู้หรือแม่ม้า โคผู้หรือแม่โค ที่จำเป็นสำหรับใช้ในการผสม หรือที่เป็นของบุคคลซึ่งได้รับอนุญาตจากรัฐบาลให้ทำการผสมสัตว์ เช่น ทูตผสมม้า ฯลฯ

(๔) บรรดาเรือบรรทุกคนโดยสาร หรือเรือเดินไปรษณีย์ ในเมื่อและตลอดเวลาที่กำลังทำการอันถือว่าเป็นการสำคัญ แต่ท่านบังคับว่าเรือนั้นต้องไม่เปลี่ยนกำหนดวันเวลาเดินเรือ หรือเปลี่ยนทางเดินเรือไปจากทางที่เคยเดินอยู่เป็นประจำ

(๕) บุคคลซึ่งสมควรได้รับความยกเว้นตามความในหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี หรือตามพระราชกำหนดกฎหมายที่ให้อยู่ในเวลานั้น

บุคคลผู้ได้ยกเว้นตามความในมาตรานี้ จะได้รับใบยกเว้นจากเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นเมื่อร้องขอ และใบยกเว้นนี้ให้แสดงเหตุที่ยกเว้นนั้นด้วย

มาตรา ๑๑ ให้อยกเว้นสถานที่ต่างๆ อันจะกล่าวต่อไปนี้จากการเกณฑ์สำหรับราชการทหาร คือ

(๑) สำนักงานต่างๆ ของรัฐบาล

(๒) สถานทูต หรือสถานกงสุล หรือโรงเรียนที่เป็นของ
รัฐบาลต่างประเทศ

(๓) ที่ทำการไปรษณีย์ โทรเลข

(๔) โรงพยาบาลคนเสีจจริต โรงพยาบาลคนตาบอด โรง
พยาบาลโรคระบาด และโรงเรียนเด็กกำพร้า

(๕) โรงเรียน

โรงเรียนที่ใช้สำหรับพักรถไฟนั้นหาได้ยกเว้นจากการเกณฑ์สำ
หรับราชการทหารไม่ แต่ถ้เกณฑ์แล้วต้องใช้เฉพาะแต่สำหรับพักร
รถไฟเท่านั้น

มาตรา ๑๒ การเกณฑ์นั้นให้ทำได้เฉพาะ แต่เมื่อ ภา การฝ่าย
ทหารทำให้ ไม่สามารถ หรือเมื่อไม่มีเวลาพอ หรือเมื่อมีเหตุ
อื่นทำให้ ไม่สามารถจัดหาสิ่งของที่ ต้องใช้ ให้แก่กองทัพบกโดยวิธี
ธรรมดาได้ เช่น เช่า หรือซื้อสัตว์ สิ่งของ ฯลฯ

การพักแรมในบ้านและพักแรมในเรือนั้น จะเกณฑ์ ให้จัดได้
ต่อเมื่อ ไม่มีที่ซึ่งจัดไว้ ในท้องถิ่นนั้นสำหรับให้ทหาร พักโดยเฉพาะ
หรือเมื่อไม่มีที่เพียงพอในที่พักเช่นนั้น

มาตรา ๑๓ การเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหารดังที่กล่าว
ไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ให้ทำได้ทุก ๆ ปี แต่สำหรับ
พลเมืองคนหนึ่งในปีหนึ่งไม่ให้เกณฑ์เกินกว่า ๑๐ วัน

ถ้าในปีใด ไม่มีการเกณฑ์ หรือได้เกณฑ์แต่น้อยกว่า ๑๐ วัน กำหนดเวลา ๑๐ วันหรือเศษของ ๑๐ วันที่เหลืออยู่นั้น จะยก มาบวกเข้ากับกำหนดเวลาของปีต่อ ๆ ไปนั้นมิได้

มาตรา ๑๔ ผู้ที่ถูกเกณฑ์ ให้จัดที่ในเคหะสถานของตนเป็นที่พักแรมในเรือนนั้น อาจได้รับความผ่อนผันโดยจัดที่พักให้เพียงพอในที่อื่นซึ่งอยู่ใกล้เคียง ให้แทนให้เป็นที่พอใจ ของ เจ้าในที่ปกครองท้องถิ่นผู้ออกหมายเกณฑ์

หญิงอยู่โดยลำพังหรืออยู่กับหญิงอื่นหรือเด็ก อาจารย์ขอยกเว้นจากการจัดที่พักแรมในบ้านหรือในเรือนที่ตนอยู่ได้ แต่ถ้านั้นหญิงนั้นต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายอันเกิดแต่การที่ต้องจัดหาที่พักแรมในบ้านหรือ ในเรือนอื่นที่อื่นแทนนั้น

มาตรา ๑๕ การเกณฑ์เสบียงอาหาร และถ่าน หรือเชื้อเพลิงอย่างอื่น ตามที่กล่าวไว้ใน มาตรา ๘ หมายเลข (๓) และ (๔) นั้น ให้ทำได้เพียงเท่าที่สิ่งนั้น ๆ มีอยู่ในท้องถิ่น

อนึ่งจะเป็นในกาละเทศะใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าจะเกณฑ์เอาสิ่งของต่าง ๆ ที่ว่ามานั้นจนถึงสิ้นจำนวนที่มียุ่่นนั้นมิได้ ต้องคงเหลือไว้ไว้แก่ผู้ถูกเกณฑ์ โดยปริมาณพอสำหรับที่เขา จะใช้บริโภคเองได้ ไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน ถ้าผู้นั้นเป็นพ่อค้าและถูกเกณฑ์เอาสินค้า

ที่ขายไซร้ ให้เหลือสิ่งของนั้นไว้ให้โดยปริมาณเท่ากับที่ผู้นั้นได้ขายไปแล้วใน ๑๐ วันสุดท้าย

มาตรา ๑๖ ในการเกณฑ์รถไฟนั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารอาจเข้ายึดถือปกครองสิ่งเหล่านี้ได้ คือ ทางรถไฟ สาขาของรถไฟ รถพัสดุ และสิ่งอื่น ๆ อันจำเป็นสำหรับการใช้รถไฟ การจัดอำนาจการรถไฟ และการซ่อมแซมทางรถไฟทั้งหมดหรือแต่ส่วนใดส่วนหนึ่งสุดแต่จะเห็นสมควรเพียงใด การเกณฑ์เช่นนี้ให้รวมทั้งแรงงานของคนงานรถไฟด้วย เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเห็นว่าเป็นการจำเป็น

มาตรา ๑๗ การเกณฑ์รถไฟหรือเครื่องมือเครื่องใช้ ฯลฯ สำหรับสร้างทางรถไฟนั้น อาจทำได้หลายครั้งหลายคราว แต่จะสะดวกแก่ความต้องการในราชการทหาร

มาตรา ๑๘ สัตว์กีด ขานพาหะหนักดี สิ่งของหรือพัสดุและสเบียงอย่างใด ๆ ก็ดี ซึ่งเป็นของรถไฟหรือเรือรับบรรทุกส่งสายหนึ่งสายใดนั้น พึงถือว่าอยู่นอกจำนวนสิ่งของอันเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่นจะพึงคิดเกณฑ์ และจะยึดถือเอาสิ่งของเหล่านั้นเพื่อทำการตามหมายเกณฑ์อันมิได้บังคับเกณฑ์เอารถไฟ หรือสายเรือด้วยนั้นมิได้ ต่อเมื่อมีการเกณฑ์เอารถไฟหรือเกณฑ์เอาเรือบรรทุกส่งสายใดแล้ว สัตว์ ขานพาหะนะ สิ่งของหรือพัสดุและสเบียง

ทั้งนี้ จึงรวมเข้าอยู่ในสิ่งที่เรียกเกณฑ์นั้นทั้งหมดเป็นส่วนรวม
เท่าที่

มาตรา ๔๕ ในระหว่างเวลาซ้อมรบและประลองยุทธ ถ้าน้ำ
สำหรับประชาชนใช้ มีไม่พอแก่ความต้องการของทหาร บรรดาผู้
ที่อยู่ในที่ซึ่งมีตาน้ำ บ่อน้ำ สระน้ำ ฯลฯ จำต้องยอมให้กอง
ทหารใช้น้ำนั้นสำหรับทหารและสัตว์พาหะนะของทหาร ในเมื่อเจ้า
หน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจได้เรียกเกณฑ์ด้วยวาจา อนึ่งสิทธิที่จะใช้
น้ำนั้นย่อมขยายไปถึงสิทธิที่จะเข้าออกในที่นั้นด้วย และการใช้น้ำ
และเข้าออกเช่นนั้นหาก่อให้เกิดสิทธิที่จะเรียก เงิน ทดแทน หรือ ค่า
เสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดได้ไม่

มาตรา ๒๐ ในระหว่างเวลาซ้อมรบและประลองยุทธ บรรดา
ผู้เป็นเจ้าของหรือผู้ปกครองเตาเผาเหล็กหรือเครื่องตีเหล็ก ต้อง
มอบเตาเผาเหล็ก หรือเครื่องมือ ตีเหล็ก พร้อมทั้งเครื่องใช้และ
เครื่องประกอบอื่น ๆ ให้แก่กองทหาร ในเมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มี
อำนาจได้เรียกเกณฑ์ด้วยวาจา

ในการเกณฑ์เช่นนั้นให้มอบเอกสารแก่ผู้ถูกเกณฑ์สีแดงว่า ได้
เกณฑ์สิ่งใดบ้างเหมือนเช่นการเกณฑ์สิ่งของอื่น ๆ ฉะนั้น และ
ให้มีการคิดและจ่ายเงินทดแทนให้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ

หมวด ๒

วิธีดำเนินการ

มาตรา ๒๑ เจ้าน้ำที่ตั้งจะกล่าวต่อไป นี้มีอำนาจสั่ง เกณฑ์ได้
คือ

(๑) เสนาบดีกระทรวงกระลาโหม

(๒) ผู้บัญชาการมณฑลทหารบก กล่าวคือ นายทหารซึ่งเสนา
บดีกระทรวงกระลาโหมได้สั่งตั้งให้เป็นผู้รับผิดชอบ สูงสุดใน ราช
การทหารสำหรับมณฑลทหารบกนั้น

(๓) ผู้บังคับการจังหวัดทหารบก กล่าวคือ นายทหารซึ่งเสนา
บดีกระทรวง กระลาโหมได้ สั่งตั้งให้ เป็นผู้รับผิดชอบ ใน ราชการ
ทหารสำหรับจังหวัดทหารบกนั้น

มาตรา ๒๒ เจ้าน้ำที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจใช้ สิทธิในการเกณฑ์
นั้น อาจมอบอำนาจในเรื่องนี้ให้แก่ นายทหารชั้นรองลงมาได้

เมื่อได้มอบอำนาจให้แล้ว นายทหารชั้นรองลงมาผู้ออกไป
เรียกเกณฑ์ต้องแถลงลงในใบเรียกเกณฑ์นั้นให้ชัดเจนว่า ได้รับ
คำสั่งมอบอำนาจจากผู้ใดและได้ออกใบเรียกเกณฑ์และลงนามใน
ใบเกณฑ์แทนผู้ใด

มาตร ๒๓ ในการที่จะเกณฑ์พื้นที่หรือเคหะสถานดังกล่าวไว้
ในมาตรา ๘ หมายเลข (๑) และ (๒) หรือเกณฑ์เสบียงอาหาร

และถ่านหรือเชื้อเพลิงอย่างอื่น ดังกล่าวไว้ในมาตรา ๘ หมายถึง เลข (๓) และ (๔) นั้น เจ้าน้ำที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจมีอำนาจ ไปขอให้เจ้าน้ำที่ปกครองท้องถิ่นในตำบลนั้นช่วยเหลือ เพื่อทำการ ตรวจสอบและอนุมานว่ามีสิ่งใดที่จะเกณฑ์ได้บ้าง

หมายเหตุ นั้นก็ให้ออกไป ในภายหลังตามที่ได้ตรวจสอบมาแล้วนั้น

มาตรา ๒๔ เมื่อเจ้าน้ำที่กล่าวไว้ใน มาตรา ๒๑ ต้องการ จะ เกณฑ์ ต้องออกใบเรียกเกณฑ์เป็นลายลักษณ์อักษร

ใบเรียกเกณฑ์นั้นต้องลงวัน เดือน ปี และระบุ

(๑) สิ่งที่จะเกณฑ์

(๒) จำนวนคนหรือสัตว์ หรือปริมาณสิ่งที่ต้องการ

(๓) รายละเอียดว่าด้วยความสามารถของคนเฉพาะการต่าง ๆ หรือคุณลักษณะของสิ่งของหรือสัตว์ ซึ่งเจ้าน้ำที่เห็นพ้องต้องระบุ เป็น เรื่อง ๆ ไป

(๔) กำหนดเวลาที่ต้องการคนหรือสัตว์หรือสิ่งของไว้จำนวน เพียงใด เท่าที่สุดที่จะสามารถกำหนดได้

(๕) ตำบลและกำหนดเวลาที่จะให้คนไป ประชุมรวบรวมกัน หรือที่จะให้ส่งมอบหรือนำสัตว์หรือสิ่งของไป

มาตรา ๒๕ ในกรณีเกณฑ์ที่พักแรมในบ้านหรือในเรือนเพื่อ

ราชการทหารนั้น ใบเรียกเกณฑ์ต้องทำปนลายลักษณอักษรลง
วัน เดือน ปี และระบ

(๑) นามกรมกองทหารที่จะพักแรมในบ้านหรือในเรือน

(๒) จำนวนนายทหารสัญญาบัตร หรือนายทหารชั้นประ

ทวนและพลทหาร

(๓) จำนวนพาหะนะที่พาไปด้วย ถ้ามี

(๔) กำหนดเวลาที่จะพักอยู่ในที่นั้นนานเพียงใด เท่าที่สุด
ที่จะสามารถกำหนดได้

(๕) เวลาที่กองทหารจะมาถึงในท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๒๖ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารส่งหรือมอบใบเรียกเกณฑ์
แก่เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นล่วงหน้า ก่อนถึง วันที่กำหนดให้คน มา
และกำหนดรับสัตว์พาหะนะหรือสิ่งของที่ต้องการนั้นไม่น้อยกว่า ๗
วัน เพื่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นได้มีเวลาพอที่จะจัดการตามที่พึง
ต้องทำ

แต่อย่างไรก็ดี หากเป็นคราวราชการที่ฉุกเฉินเร่งร้อนก็ไม่จำ
ต้องให้เวลาดังที่กำหนดไว้ในมาตรานี้

มาตรา ๒๗ ในการที่จะระบกลงในใบเรียกเกณฑ์ ว่าเจ้าหน้าที่
ฝ่ายทหารจะมารับสัตว์หรือสิ่งของ ซึ่งเจ้าหน้าที่ ปกครอง ท้องถิ่น จะ
ต้องส่งมอบให้คนค้ำเบสใดและเวลาใดนั้น ท่านให้คำนึงถึงปริมาณ

แห่งสิ่งของและสัตว์ที่จะต้องส่งมอบกับทั้งระยะที่จะต้องพาเดินทาง
มานั้นด้วย เพื่อจะได้ลดหย่อนความลำบากของพลเมืองให้น้อย
ลงตามแต่จะเป็นได้ โดยพฤติการณ์

มาตรา ๒๘ ใบเรียกเกณฑ์นั้นให้ส่งไปยังเจ้าหน้าที่ปกครอง
ท้องถิ่นผู้มีอำนาจในตำบลที่จะทำการเกณฑ์

ให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นทั่วนั้นจัดการอันพึงต้องทำทุกอย่าง
โดยเร็ว เพื่อให้การเป็นไปตามใบเรียกเกณฑ์พร้อมด้วยความ
ช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารและพลเมือง ตามความในพระ
ราชบัญญัตินี้และตามรายการแห่งบัญชีสามในครว

มาตรา ๒๙ เพื่อที่จะปฏิบัติตามใบเรียกเกณฑ์ให้เจ้าหน้าที่
ปกครองท้องถิ่นออกหมายเกณฑ์โดยจำนวน ฉบับเท่ากับจำนวน
พลเมืองที่ต้องการจะเกณฑ์ และจัดการส่งหมายนั้นไปโดยเร็วที่
สุดที่จะทำได้

หมายเกณฑ์นี้ต้องลงวัน เดือน ปี และระบุ

(๑) นามและถิ่นฐานที่อยู่ของผู้ถูกเกณฑ์ (อำเภอหรือ
จังหวัด)

(๒) รายละเอียดที่ระบุไว้ในใบเรียกเกณฑ์

มาตรา ๓๐ ในการออกใบเรียกเกณฑ์ที่พักแรมในบ้านหรือ
ในเรือน ให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นแบ่งหมู่บ้านออกเป็นส่วน ๆ

และกะแบ่งจำนวนนายทหารสัญญาบัตร หรือนายทหารชั้นประทวน และพลทหารให้เข้าพักแรมตามแต่จะเห็นเหมาะสมที่สุด

ให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นแจ้งให้พลเมืองทั้งหลายทราบหน้าที่อันจักต้องปฏิบัติในครั้งคราวนั้น โดยออกหมายเกณฑ์ ซึ่งจะ ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรลงวัน เดือน ปี และระบุ

(๑) นามและถิ่นฐานที่อยู่ของผู้ถูกเกณฑ์ (อำเภอหรือจังหวัด)

(๒) ชนิดของเยื่อเรือและอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่น ซึ่งผู้ถูกเกณฑ์จะต้องมอบให้แก่ทหาร

(๓) จำนวนนายทหารสัญญาบัตรหรือนายทหารชั้นประทวน และพลทหารที่จะพักแรมในบ้านหรือในเรือ หรือในอสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นของผู้ถูกเกณฑ์

(๔) จำนวนและชนิดสัตว์พาหะจะมาพักในที่เดียวกัน ถ้ามี

(๕) กำหนดเวลาที่จะพักอยู่นานเพียงใด ถ้ามีระบุในใบเรียกเกณฑ์

(๖) เวลาที่คาดว่าจะมาถึงและพักณที่นั้น

ในหมายเกณฑ์นี้ต้องมีคำตักเตือนผู้ถูกเกณฑ์เสมอ ว่าเขมีหน้าที่จักต้องให้

(ก) อาหารประจำวัน แก่นายทหารสัญญาบัตร อย่างเดียวกับที่ผู้ถูกเกณฑ์บริโภคอยู่เอง

(ข) อาหารเช้าและเย็น ให้เพียงพอแก่นายทหาร ชั้น ประทวน และพลทหาร

(ค) อาหารแก่สัตว์ทุกเวลาเช้าเย็น

มาตรา ๓๑ เจ้าน้ำที่ปกครองท้องถิ่นที่มีน้ำที่รับใบเรียกเกณฑ์ และออกหมายเกณฑ์นั้น คือ

(๑) อุปราช

(๒) สมุหเทศาภิบาล

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัด

(๔) นายอำเภอ

(๕) กำนัน

เจ้าน้ำที่ปกครองท้องถิ่นเหล่านี้ ผู้ใดเป็นใหญ่ในตำบลใดก็ ให้ออกหมายเกณฑ์ในตำบลนั้น

อนึ่งตามความมุ่งหมายของมาตรานี้ ให้พึงเข้าใจว่า เสนาบดี กระทรวงนครบาลกระทันท์ที่เหมือนหนึ่งว่าเป็นสมุหเทศาภิบาลสำหรับกรุงเทพมหานคร และนครบาลจังหวัดในเขตรัฐกรุงเทพฯ กระทันท์ที่เหมือนหนึ่งว่าเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด

มาตรา ๓๒ ให้เจ้าน้ำที่ปกครองท้องถิ่น ผู้ออก หมาย เกณฑ์ เก็บสำเนาใบเรียกเกณฑ์ไว้ ณ ที่สำนักงาน กับให้ส่งรายงานผลเอื้ยตัว

แสดงวัน เดือน ปี ที่ออกหมายเกณฑ์ ความมุ่งหมายและกำหนดเขตร์แห่งการเกณฑ์ นามและถิ่นฐานที่อยู่ของผู้ถูกเกณฑ์ กำหนดเวลาเกณฑ์ไปช้านานเท่าใด การคำนวณเงินทดแทนและข้อความอื่น ๆ ที่เห็นว่าควรต้องจด

มาตรา ๓๓ นำที่ของเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นนั้น คือ ต้องจัดให้สำหรับกิจการเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหารโดยอการอันแบ่งสนับสนุนส่วน ให้พลเมืองต่างต้องรับภาระความลำบากพอสมควรตามส่วนที่ควรแก่ฐานะานุรูป และให้ ได้ผลิตเปลี่ยนแปลงเวียนกันรับภาระนั้น ไปเท่าที่สามารถจะจัดได้

มาตรา ๓๔ การเกณฑ์อาจทำได้ โดยทางโทรเลขเมื่อมีราชการฉุกเฉินเร่งร้อน

ในเหตุเช่นว่านี้ให้ออกใบเรียกเกณฑ์ หมายเกณฑ์ หรือเอกสารอื่น ๆ ส่งต่อไปภายหลังโดยลักษณะอันเดียวกันกับการปกติ

มาตรา ๓๕ เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารต้องการจะเกณฑ์ที่พักแรมในบ้านหรือในเรือน ต้องแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นให้ทราบเวลาอันแน่นอนที่กองทหารจะมาถึง เท่าที่สุดที่จะสามารถบอกได้

เมื่อได้รับใบเรียกเกณฑ์และถึงกำหนดเวลาเช่นว่านั้น เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นที่จะออกหมายเกณฑ์ที่พักแรมในบ้านและในเรือนตามจำนวนที่พึงต้องเกณฑ์ แล้วและมอบหมาย

เกณฑ์นั้น ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร นอกจากนี้ต้องไปตรวจตรา
ดูการเกณฑ์ ในที่ที่กำหนดไว้ และพยายามที่จะป้องกันความยุ่ง
ยากที่อาจเกิดขึ้นในการนั้น

เรือนโคห้องโคเป็นสิ่งจำเป็นจริง ๆ แก่ผู้ยู่เพื่อได้อาสร้อย
กินหลับนอน ก็อย่าให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นจัดขายผู้ยู่ไปเสีย
จากเรือนหรือห้องนั้น ไม่ว่าในกาลไหน ๆ อนึ่งถ้าผู้ยู่ไม่ยู่ก็
อย่าให้ ไซ้เคหะสถานหรือห้องเรือน ติดต่อกันนั้น อันมีฝา รอบ
ขอบเขตหรือที่ดินซึ่งเป็นของผู้นั้นสำหรับการนั้นเลย แต่การที่ต้อง
จัดหาที่พักแรมในบ้านหรือในเรือนอื่นที่อื่นไซ้แทนนั้น หากบังเกิด
ค่าใช้จ่ายเท่าใด ผู้นั้นต้องรับผิดชอบไซ้เงิน

มาตรา ๓๖ ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น ที่จะส่ง
หมายเกณฑ์ตรงไปยังผู้ถูกเกณฑ์ (เว้นแต่ในการเกณฑ์ ที่พักแรม
ในบ้านหรือในเรือน ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นผู้ส่งหมายให้แก่ผู้ถูก
เกณฑ์เอง) ก็ให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นที่จะตรวจ
ตรากำกับการโอนและการส่งมอบสัตว์หรือสิ่งของที่ถูกเกณฑ์นั้น
ตามเวลาที่ได้กำหนดไว้

ชนสามัญผู้ถูกเกณฑ์ต้องนำสัตว์หรือสิ่งของ มายังเจ้าหน้าที่ฝ่าย
ทหารในขณะที่ได้รับหมายเกณฑ์ หรือตามเวลาและณตำบลที่ได้
ระบุไว้ในหมายเกณฑ์นั้นโดยความรับผิดชอบของตนเอง

อนึ่งในการนำของและสัตว์ส่งนั้น หากต้องมีค่าใช้จ่ายเช่นอย่าง

ใด ผู้ถูกเกณฑ์ต้องออกเงิน ถ้าไม่สามารถจริงๆ ที่จะออกเงินค่า
ใช้จ่ายที่นั่นได้ ก็ให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นในตำบลนั้นออกให้
สัตว์นั้นต้องส่งมอบให้พร้อมทั้งขลุ้มและเกือกสวมอย่างเรียบร้อย
ด้วย ถ้าว่ามี

มาตรา ๓๗ ถ้าในขณะที่เรียกเกณฑ์นั้น ไม่มีสัตว์หรือสิ่งของ
เป็นจำนวนเพียงพอกับจำนวนที่เรียกเกณฑ์ ในมณฑลหรือจังหวัด
ใดไซ้ ให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นรายงานเหตุการณ์นั้นไปยังเจ้า
หน้าที่ฝ่ายทหารผู้ออกไปเรียกเกณฑ์ โดยทันที

มาตรา ๓๘ ในการเกณฑ์เอาสัตว์หรือสิ่งของนั้น ถ้าผู้เป็น
เจ้าของหรือผู้จัดการไม่อยู่ ก็ให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นมีอำนาจ
เรียกผู้แทน ตัวแทน บ่าว หรือผู้ที่อยู่ในบังคับบัญชาของเจ้าของ
หรือผู้จัดการนั้น มากระทำการตาม หมายเกณฑ์นั้น แทนให้ สำ
เร็จไป

แต่ในการนี้ ให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นไปช่วยดูแลควบคุมการ
ปฏิบัติตามหมายเกณฑ์นั้น แทน เจ้าของ หรือ ผู้จัดการที่ไม่อยู่ด้วย
เพื่อรักษาประโยชน์ของเขาให้มากที่สุดที่จะทำได้ เหมือนหนึ่งว่า
เขาได้อยู่ดูแลเองฉะนั้น

มาตรา ๓๙ อนึ่งไม่ว่าในการเกณฑ์คราวใด หากเจ้าหน้าที่ปก
ครองท้องถิ่นผู้มีอำนาจจะจัดสิ่งของที่เรียกเกณฑ์นั้นส่งมอบให้แก่
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเสียเองโดยตรงแทนที่จะเกณฑ์ให้พลเมืองจัดส่ง

ก็ทำได้ และในส่วนสิ่งของนั้นจะจัดซื้อหรือจัดหาโดยวิธีใดก็ได้แล้ว
แต่จะเห็นควร

แต่ในการเช่นนั้น ให้แบ่งเฉลี่ยค่าใช้จ่ายระหว่างพลเมืองทั้งหมด
ในท้องถิ่นนั้น โดยเอาประมาณที่พลเมืองเหล่านั้นอาจถูกเกณฑ์
ให้ส่งนั้นมาเป็นข้อพิจารณาประกอบความคืบหน้าด้วย ส่วนเงินทด
แทนที่จะได้ ในภายหลังนั้นก็ให้แบ่งเฉลี่ยโดยวิธีเดียวกัน

ในการนี้ เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นต้องยื่นบัญชีค่าใช้จ่ายโดย
ละเอียดต่อเสนาบดีกระทรวงนครบาล หรืออุปราช หรือสมุหเทศา
ภิบาล สดแล้วแต่การจะได้เป็นไปในท้องที่ใด ภายในกำหนด ๑๕
วันนับแต่วันเกณฑ์

มาตรา ๔๐ สัตว์หรือสิ่งของที่ได้เกณฑ์มานั้น ถ้าสิ้น ความ
ต้องการที่จะใช้สำหรับราชการทหารเมื่อใด ก็ให้คืนแก่ผู้ถูกเกณฑ์
ณตำบลและเวลาที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะได้ประกาศให้ทราบทั่วกัน

ให้ผู้ถูกเกณฑ์ทำใบรับ หรือเซ็นชื่อในใบรับไว้ ในเวลาที่รับ
ของคืน

ใบรับนี้ไม่ตัดสิทธิ์ของผู้ถูกเกณฑ์ ในการที่จะเรียกร้องเอาเงิน
ทดแทนหรือค่าเสียหายต่อไป ซึ่งอาจเรียกร้องได้ตามความ ใน
พแนก ๒ หมวด ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๑ ถ้าผู้ถูกเกณฑ์ ไม่สามารถนำสัตว์ หรือ สิ่งของที่
ต้องการมาส่งมอบให้ ได้ณตำบลและตามเวลาที่กำหนดไว้ ต้อง

แจ้งความให้เจ้าหน้าที่ผู้ออกหมายเกณฑ์ทราบโดยทันที และให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นจัดหาสัตว์หรือ สิ่งของ ชนิด เดียวกัน ส่งแทนโดยคิดเอาค่าใช้จ่ายจากผู้ถูกเกณฑ์

มาตรา ๔๒ คนที่ถูกเกณฑ์ตามมาตรา ๘ หมายเลข (๗) หรือ (๘) นั้น ให้ไปพบเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร หรือไปยังตำบลใดตามที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้กำหนดไว้

อนึ่งในระหว่างเวลาที่คนเหล่านี้ถูกเกณฑ์ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเลี้ยงดูเช่นเดียวกับพลทหาร

ถ้าคนเหล่านี้เจ็บป่วยลงก็ให้ปล่อยตัวไป แต่ถ้าอาการเจ็บป่วยนั้นเกิดแต่การทำหน้าที่ตามการเกณฑ์ ไซ้ ให้ได้รับความรักษาพยาบาลอย่างเดียวกับพลทหาร

มาตรา ๔๓ ถ้าผู้ถูกเกณฑ์ขัดขืน หรือไม่ยินยอมปฏิบัติตามหมายเกณฑ์อันได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ นั้น โดยมีได้มีข้อแก้ตัวอันควร ไซ้ ให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นแจ้งความตักเตือนไปให้ผู้ถูกเกณฑ์ปฏิบัติตาม และถ้ายังขัดขืนไม่ปฏิบัติตาม ก็ให้เจ้าหน้าที่นั้นส่งรายงานกล่าวโทษไปยังเจ้าพนักงานอัยการโดยพลัน เพื่อให้ฟ้องร้องต่อศาลขอให้ลงโทษตามความในพแนก ๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้

ถ้าเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น คนใด มีได้มีข้อ แก้วอัน สมควรแล้วและขัดขืนหรือไม่ยินยอมปฏิบัติตามใบเรียกเกณฑ์ หรือไม่

แจ้งความตักเตือนไปยังพลเมืองผู้ที่ไม่ยินยอมนั้น ให้ปฏิบัติตาม
หมายเหตุ ไซร์ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารนำความขึ้นเสนอต่ออุป
ราช หรือสมุหเทศาภิบาลโดยไม่มีร้อ เพื่อจะได้จัดการตามที่
พึงต้องทำในอันที่จะให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๓

เงินทดแทนและค่าเสียหาย

มาตรา ๔๔ การเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหารนั้นก่อ
ให้เกิดสิทธิ์เรียกเงินทดแทนได้ เว้นแต่ที่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่าง
อื่นในพระราชบัญญัตินี้

ห้ามมิให้จ่ายเงิน ทดแทนให้แก่ลูกจ้าง หรือ คนงาน ของรถไฟ
หลวง หรือของรถไฟราษฎร์ หรือของเรือรับบรรทุกส่งสายใดๆ
เมื่อการที่ต้องกระทำนั้น แม้ทำให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ก็นับว่า
เป็นการอันอยู่ในหน้าที่ของเขาพึงต้องกระทำอยู่เป็นปกติและได้รับ
ค่าจ้างสำหรับกรนั้นอยู่แล้ว

มาตรา ๔๕ ในการเกณฑ์ทุกอย่างต้องส่งมอบใบรับให้ ไว้แก่
ผู้ถูกเกณฑ์ สแดงประเภทแห่งการเกณฑ์และระบุว่าผู้ถูกเกณฑ์
ได้ปฏิบัติตามเกณฑ์แล้ว

ใบรับนี้เป็นฐานะของเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นจะต้องมอบให้ใน

ขณะที่รับเอาสัตว์หรือสิ่งของจากผู้ถูกเกณฑ์ เพื่อโอนส่งให้แก่
เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารต่อไปนั้น ส่วนใบรับสำหรับการใช้เคหะสถาน
ดังที่กล่าวไว้ในมาตรา ๘ หมายเลข (๑) และ (๒) นั้น ให้ส่ง
มอบให้แก่ผู้ถูกเกณฑ์ ในขณะที่ทหารออกจากที่นั้น

แต่ในส่วนการเกณฑ์แรงงานดังที่กล่าวไว้ในมาตรา ๘ หมายเลข
(๓) หรือ (๔) นั้น ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นผู้มอบใบรับ
ให้ ในขณะที่ปล่อยตัวคนไป

มาตรา ๔๖ ใบรับที่มอบให้ตามความในมาตรา ก่อนนั้น ต้อง
แสดงชนิดและจำนวนสัตว์หรือสิ่งของที่ได้เกณฑ์ และถ้าของ
นั้นเป็นชนิดที่ต้องส่งคืน ก็ให้แถลงไว้ด้วยว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร
ได้ยึดถือไว้นานเท่าใด

ใบรับสำหรับการใช้เคหะสถานนั้น ต้องระบุเวลาที่เจ้าหน้าที่ฝ่าย
ทหารเข้าพักอาศัยและเวลาที่ออกจากที่นั้น

เอกสารแทนใบรับที่ออกให้แก่คนขับหรือคนหาบหามนั้นต้อง
แถลงชนิดการงานและเวลาที่ได้ทำการกับให้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมการ
งานนั้นลงนามกำกับไว้ และแถลงว่ากิจการนั้น ๆ ได้สำเร็จ
บริบูรณ์แล้วด้วย

มาตรา ๔๗ ให้นายอำเภอจ่ายเงินทดแทนหรือมอบใบสำคัญ
แทนตัวเงินแล้วแต่ทางใดจะสะดวก ให้แก่ผู้ที่นำใบรับหรือเอกสาร

กล่าวไว้ในมาตราก่อนนั้นกลับมาส่งคืนเป็นสำคัญ และในการ
นี้พึงสอบสวนจนเป็นที่พอใจก่อนว่าผู้นั้นเป็นผู้ที่ได้รับใบรับหรือ
เอกสารนั้นไว้ เพื่อการที่ต้องถูกเกณฑ์และได้จัดส่งสิ่งที่เกณฑ์
ให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารแล้ว และเป็นารถูกต้องด้วยตัวบุคคล
นั้นแล้ว จึงจ่ายหรือมอบให้

ถ้าใช้ใบสำคัญแทนตัวเงินมอบให้แก่ผู้ถูกเกณฑ์ไซ้ ใบสำคัญ
นั้นจักต้องมีรายละเอียดดังที่ได้ลงไว้ในใบรับหรือเอกสารซึ่ง
กล่าวมาในมาตราก่อนนั้นด้วย

การที่ได้จ่ายเงินหรือมอบใบสำคัญแทนตัวเงินให้ นั้น ให้ตกลง
ลงในใบรับหรือเอกสารที่รับเงินนั้นกลับมาส่งคืนเป็นสำคัญนั้น
ด้วย และให้ผู้รับเงินเซ็นนามและพิมพ์ลายนิ้วมือไว้ท้ายข้อความ
นั้น

มาตรา ๔๘ หากคนงวนคนใดที่ถูกเกณฑ์มาใช้ในราชการ
ทหารหลายวันนั้นร้องขอรับเงิน เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะจ่ายเงินทด
แทนให้แก่คนนั้นเป็นระยะรายวันหรือโดยวิธีอื่น เต็มจำนวนหรือ
แต่ส่วนใดส่วนหนึ่งซึ่งผู้นั้นมีสิทธิ์จะได้รับนั้นก็ได แต่ในการนี้
ท่านบัญญัติว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้จัดที่พักให้หลับนอนและ
ได้ให้อาหารแก่คนเหล่านั้นด้วยไซ้ ก็ให้หักเงินออกเสีย ๑ ใน ๔
ของจำนวนเงินทดแทนที่คิดให้เป็นรายวัน

เมื่อได้จ่ายเงินเช่นนั้นแล้ว ให้ตกลงไว้ในใบรับหรือเอกสารแทนใบรับที่กล่าวไว้ในมาตรา ๔๖ แล้วมอบให้แก่คนงานในเวลาที่ยี่ปล่อยตัวไป ถ้าและเอกสารใดมีข้อความเช่นนั้น ก็ให้นายอำเภอเอาจำนวนที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้จ่ายล่วงหน้าไปนั้น หักออกเสียจากจำนวนเงินทั้งหมดอันจะพึงต้องจ่ายให้แก่คนงานนั้น

มาตรา ๔๘ เมื่อนายอำเภอได้จ่ายเงินทดแทนในการเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหารไปแล้ว เพื่อที่จะได้รับเงินผลักใช้คืน นายอำเภอต้องรวบรวมใบรับที่ผู้ถูกเกณฑ์ได้นำกลับมาส่งคืนเป็นสำคัญนั้นส่งไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้บังคับการจังหวัดทหารบก หรือผู้บัญชาการมณฑลทหารบก แล้วแต่ผู้ใดเป็นใหญ่ในตำบลนั้นเป็นคราวๆ โดยระยะไม่ถี่กว่าเดือนละ ๑ ครั้ง

ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจ่ายเงินผลักใช้ให้แก่ นายอำเภอแต่เฉพาะตามใบรับที่มลายี่เช่นนาม และมีพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ถูกเกณฑ์ สแดงว่าผู้นั้นได้รับเงินไปจากนายอำเภอแล้ว และผู้รับเงินนั้นเป็นผู้ที่ถูกเกณฑ์ โดยถูกต้องแท้จริง

มาตรา ๕๐ การคำนวณเงินทดแทนที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจักต้องจ่ายนั้น ให้กระทำแต่โดยข้อบังคับต่อไปนี้เท่านั้น

(๑) ค่าเช่าที่สำหรับการพักแรมในบ้านหรือ ค่าเช่าเคหะสถานตามที่กล่าวไว้ในมาตรา ๔ หมายเลข (๑) และ (๒) นั้น ให้เจ้าหน้าที่

ที่ปกครองท้องถิ่นผู้ออกหมายเกณฑ์นั้น เป็นผู้กำหนดตามอัตราค่าเช่าบ้านหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นในท้องถิ่นนั้น

(๒) เงินทดแทนสำหรับสเบียงอาหาร หรือถ่าน และ เชื้อเพลิง อย่างอื่น ตามที่กล่าวไว้ใน มาตรา ๘ หมายเลข (๓) และ (๔) นั้น ให้กำหนดตามราคาปานกลางที่ซื้อขายกันอยู่ในท้องถิ่นนั้น แต่พึงเข้าใจว่าของที่มีสภาพอันอาจสูญสิ้นไปด้วยการใช้นั้น พึงคำนวณโดยราคาซื้อ ไม่ใช่โดยราคาเช่า

(๓) ค่าเช่าสัตว์พาหะนะ หรือยานพาหะนะ ตามที่กล่าวไว้ใน มาตรา ๘ หมายเลข (๕) และ (๖) นั้น ให้กำหนดตามอัตราธรรมดาที่เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นได้เคยจ่ายในเวลาที่เกิดเหตุมาใช้การในจังหวัดนั้นๆ ตามความในพระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์จ้าง โดยไม่คิดถึงราคาที่เพิ่มขึ้นชั่วคราว เช่นเนื่องจากมีงานหนัก ขัดฤกษ์ ฯลฯ ในท้องถิ่นนั้นเป็นต้น

(๔) สิ้นจ้าง สำหรับ คนขับ หรือ คนอื่นๆ ตาม ที่ กล่าวไว้ ใน มาตรา ๘ หมายเลข (๗) และ (๘) นั้น ให้กำหนดตามอัตราธรรมดาเช่นเดียวกันกับที่กล่าวไว้ในข้อก่อน

แต่ค่าเช่าเรือหรือยานพาหะนะอย่างใด ๆ ที่เดินบนรางนั้น อาจกำหนดให้ตามอัตราที่กระทรวงกลาโหมได้กำหนดไว้หรือจะได้อีกกำหนดต่อไป

มาตรา ๕๑ ถ้าการเกณฑ์ควรวาดเป็นภาระที่ต้องนำส่งสัตว์หรือสิ่งของจากจังหวัดหนึ่งไปมอบให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารในท้องที่จังหวัดอื่นอีกจังหวัดหนึ่ง และถ้าการนี้เป็นไปโดยความเรียกร้องของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเจาะจงชัดเจนแจ้งว่าให้ส่งข้ามจังหวัดนั้นไซ้ ท่านว่าผู้ถูกเกณฑ์มีสิทธิจะได้รับผลักใช้เงินที่ต้องออกเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการส่งสัตว์หรือสิ่งของนั้นๆ เท่าที่เขาได้เสียไปจริง

ถ้าเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นได้เป็นผู้จ่ายเงินค่าใช้จ่ายสำหรับการนำส่งของดังที่ได้กล่าวในวรรคก่อนนั้นเพราะเหตุใดๆ ก็ให้จ่ายเงินผลักใช้ให้แก่เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๕๒ ถ้าผู้ถูกเกณฑ์จะร้องว่าเงินทดแทนที่นายอำเภอกำหนดจะให้นั้นไม่เพียงพอ ก็ต้องเรียกร้องเสียโดยทันที กล่าวคือในขณะที่ตนยื่นใบรับหรือเอกสาร ต่อนายอำเภอ เพื่อรับเงินทดแทนนั้น

ถ้าไม่สามารถจะตกลงกัน เพราะนายอำเภอเห็นว่าตนไม่มีสิทธิจะอนุญาตให้ตามจำนวนที่เรียกร้อง ก็อย่าจ่ายเงินให้ แต่ให้นายอำเภอส่งบรรณที่คำเรียกร้อง นั้นไป ยังเจ้าหน้าที่ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกหรือผู้บัญชาการมณฑลทหารบก เพื่อได้ตรวจพิจารณาคำร้องและแจ้งให้ทราบภายใน ๓๐ วัน ว่ากำหนดจำนวนเงินทดแทนนั้นจักให้คงไว้หรือเปลี่ยนแปลงให้ใหม่ประการใด

ถ้าผู้ถูกเกณฑ์ไม่พอใจในจำนวนเงินทดแทน ที่กำหนดมาเป็น
ขั้นที่สุดนั้น อาจนําคดีไปฟ้องร้องยังศาลในจังหวัดนั้นภายในกำ
หนด ๑ เดือน นับแต่วันที่ได้รับคำแจ้งความ และให้ศาลพิจารณา
พิพากษาคดีนั้นเหมือนอย่างคดีมโนสาร ตามพระราชบัญญัติวิธี
พิจารณาความแพ่ง ถ้ามิได้ฟ้องร้องภายใน ๑ เดือน ท่านให้ถือว่า
ผู้ถูกเกณฑ์ยอมรับเงินทดแทนตามจำนวนที่เจ้าหน้าที่ได้กำหนดให้
นั้น และให้จ่ายไปตามจำนวนนั้น

มาตรา ๕๓ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย
สำหรับการเสียหายที่เกิดขึ้นในเวลา พักแรมในบ้าน หรือใน เรือน
กับทั้งค่าเสียหายสำหรับการเสียหายที่เกิดขึ้นแก่สัตว์ หรือสิ่งของที่
เกณฑ์มานั้นในระหว่างเวลาที่ใช้การ

มาตรา ๕๔ ถ้ารถไฟ รถราง เรือ รถรับส่งคนโดยสารหรือ
ยานพาหนะอย่างอื่นที่ทำการรับคนโดยสารเป็นการประจำ หรือ
โดยกำหนดเวลานั้น ต้องเห็นควรตั้งเงินไปด้วยการเกณฑ์ สำหรับ
ราชการทหารไซร์ ให้ใช้เงินทดแทนให้ไม่เกิน ๑ ใน ๑ ของเงิน
ค่าโดยสารที่ักพึงได้รับเมื่อบรรทุกคน โดยสารเต็มอัตรานั้น

มาตรา ๕๕ ถ้าพลเมืองคนใดปรารถนาจะร้องขอเงินค่าเสียหาย
ก็ให้ยื่นคำร้องต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจ ในขณะที่เจ้าหน้าที่ฝ่าย
ทหารออกจากรถสถานีหรือขณะที่ส่งคนสัตว์หรือสิ่งของนั้น หรือ

ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นไม่ช้ากว่า ๑ วันภายหลังจากกองทหาร
ได้จลาจลไป หรือได้สังคนสัตว์หรือสิ่งของ

ในการเช่นนี้ทุกราย ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำร้องสอบสวนเท่าที่สุด
ที่จะทำได้ ให้ตระหนักแน่ว่าการเสียหายได้มีจริงเพียงใด แล้วทำ
รายงานขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษร

มาตรา ๕๖ เงินค่าเสียหายนั้นให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารผู้ที่ออกจาก
สถานที่ซึ่งได้เกณฑ์ไว้ หรือผู้ที่สังคนสัตว์หรือสิ่งของนั้นเป็น
ผู้จ่ายให้ตามควรแก่การเสียหายที่ได้สอบสวนตระหนักแล้วใน
ขณะที่ออกจากสถานที่หรือสังคนสัตว์หรือสิ่งของนั้น

ถ้าไม่เป็นการตกลงกันได้ ในเวลานั้น หรือว่าเป็นคำร้องรายที่
ยื่นต่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่น ก็ให้ตั้งกรรมการฝ่ายทหารและ
พลเรือนขึ้นคณะหนึ่ง เพื่อวินิจฉัยกำหนดจำนวนค่าเสียหาย และ
แจ้งคำวินิจฉัยเป็นลายลักษณ์อักษรไปให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียนั้นทราบ
ภายใน ๑ เดือนนับแต่วันที่เรียกเรื่อง

มาตรา ๕๗ เมื่อเป็นการจำเป็นจะต้องตั้งกรรมการฝ่ายทหาร
และพลเรือนแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาฝ่ายทหารสูงสุดในที่นั้น ๆ
(คือผู้มีอำนาจสั่งเกณฑ์ตามมาตรา ๒๐) เป็นผู้ตั้ง และให้มี
กรรมการ ๓ นาย คือ

(๑) นายทหารชั้นนายพัน ๑ นาย

(๒) นายทหารชั้นนายร้อย ๑ นาย

(๓) เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นในตำบลนั้น มีตำแหน่งเป็นนายอำเภอ กำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน ๑ นาย

สถานที่และเวลาที่กรรมการจะประชุมกันนั้น ให้ผู้บังคับบัญชาทหารสูงสุดในพื้นที่เป็นผู้กำหนด และแจ้งไปให้กรรมการฝ่ายพลเรือนและผู้มีส่วนได้เสียนนทราบล่วงหน้า

มาตรา ๕๔ เมื่อผู้ถูกเกณฑ์ไม่ตกลงตามจำนวนค่าเสียหายตามที่กรรมการฝ่ายทหารและพลเรือนได้กำหนดให้ตามมาตรา ๕๖ นั้น ไซ้ จะยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งในจังหวัดนั้น เพื่อขอให้กำหนดค่าเสียหายให้ก็ได้ แต่ต้องยื่นภายใน ๑ เดือนนับแต่วันที่กรรมการฝ่ายพลเรือนได้แจ้งคำวินิจฉัยไปให้ทราบ

ถ้าเช่นนั้นให้ศาลแพ่งในจังหวัดพิจารณาคดีเหมือนหนึ่งคดีมีในสารแ่ ถ้าและทุนทรัพย์ที่เรียกร้องไม่เกิน ๒๐๐ บาท ไซ้ ท่านว่า คำพิพากษาของศาลนั้นเป็นอันเด็ดขาดถึงที่สุด

มาตรา ๕๕ ในการซ่อมรบและประลองยุทธหรือฝึกหัดยิงปืนนั้น ถ้ามีการเสียหายเกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินของสามัญชนผู้ใด ผู้มีส่วนได้เสียอาจเรียกร้องค่าเสียหายได้ในเวลาไม่ช้ากว่า ๓ วัน ภายหลังกองทหารออกไปจากที่นั้น

ในการนี้ ให้ไซ้วิธีดำเนินการอันเดียวกันกับที่ได้กล่าวไว้ในมาตรา ๕๕ ถึง ๕๘

แต่จะเรียกเรื่องขอเงินทดแทนสำหรับการเสียหายอันเกิดแก่ที่ดิน
ที่มีได้มีการเพาะปลูกอยู่ในขณะนั้นนั้นไม่ได้

มาตรา ๖๐ การคำนวณเงินค่าเสียหายที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะ
ต้องใช้นั้น ให้กำหนดโดยพิจารณาถึงความเสียหายอันแท้จริงที่
ได้เกิดมีแก่ผู้ถูกประทุษ และตามราคาเป็นตลาดในท้องถิ่นซึ่งเป็นที่
ตั้งที่อยู่ของอสังหาริมทรัพย์ สัตว์หรือสิ่งของที่ได้เสียหายไปนั้น

หมวด ๔

ใบอนุญาตชั่วคราว

มาตรา ๖๑ ในเดือนต้นของปีทุกระยะ ๓ ปี ให้นายอำเภอ
ทำใบอนุญาตชั่วคราวสถานที่ทั้งปวงในเขตอำเภอของตน ที่เห็น
ว่าเหมาะสำหรับการพักผ่อนในบ้านหรือในเรือน

ใบอนุญาตชั่วคราวเช่น นี้ให้ส่งไปยังกระทรวงกลาโหมโดย
ทางราชการ

มาตรา ๖๒ ในเดือนต้นของปีทุกระยะ ๒ ปี ให้เจ้าหน้าที่
ปกครองท้องถิ่น ทำใบอนุญาตชั่วคราวบรรดาม้าและสัตว์พาหนะที่
กล่าวไว้ในมาตรา ๔ หมายเลข (๕) ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารอาจ
เกณฑ์ได้ ในยามที่ต้องการ

เพื่อสำเร็จผลตามนี้ และเมื่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นได้ออก

ประกาศปิดไว้แล้วทำการแล้ว เจ้าของสัตว์เช่นว่านั้นมามีต้อง
แจ้งจำนวนและอายุสัตว์ ให้เจ้าหน้าที่ทราบ

เมื่อได้บอกข่าวยุติกันทั่วถึงแล้ว ให้นำข้อเท็จจริงมาทำ
เป็นบัญชีสำเนียงขึ้น แล้วส่งไปยังเสนาบดีกระทรวงการ
โหมโดยทางราชการ

มาตรา ๖๓ เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเห็นเป็นการสมควร อาจ
ออกไปตรวจสัตว์ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีสำเนียงได้ แต่
มิให้เกินปีละ ๑ ครั้ง

เพื่อสำรวจผลตามนี้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารอาจออกหมายเรียก
พลเมืองผู้มีส่วนได้เสียซึ่งอยู่ในตำบลนั้น ให้นำสัตว์มาให้ตรวจ
ณตำบลและในวันใด ตามที่จะได้แจ้งไปให้ทราบโดยทางอำเภอ
ก่อนถึงเวลาตรวจไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

มาตรา ๖๔ เพื่อที่จะทำการตรวจตรา ดังที่กล่าวไว้ใน มาตรา
ก่อนนั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจที่จะไปตรวจสัตว์ในที่ของเจ้า
ของได้ด้วย และในการนี้ผู้เป็นเจ้าของต้องยอมให้เจ้าหน้าที่เข้าไป
ในที่นั้น และช่วยเหลือทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ
ตามหน้าที่ได้สะดวก

มาตรา ๖๕ ยานพาหนะที่กล่าวไว้ในมาตรา ๖๒ หมายเลข

(๖) นั้น ให้ทำบัญชีสำมะโนครัวและตรวจตามวิธีเดียวกันกับที่กล่าวไว้ ใน ๓ มาตรา ก่อนทั่วด้วยสัตว์นั้นโดยอนุโลม

มาตรา ๖๖ ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาล อุปราช หรือสมุหเทศาภิบาล ออกกฎข้อบังคับวางระเบียบวิธีการ สำหรับ ทำ สำมะโนครัวและการส่งรายงานบัญชีสำมะโนครัว โดยพึงเล็งให้สามารถจัดการเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการ ทหาร สำเร็จได้ โดยเรียบร้อยและเร็วพลันตามบทบัญญัติในพแนกนี้

รายงานสำมะโนครัวนั้นให้ส่งไปยังผู้บัญชาการ มณฑล ทหารบก และถ้ามณฑลใดไม่มีผู้บัญชาการมณฑลทหารบก ก็ให้ส่งตรงไปยังกระทรวงกระลาโหม ตามแบบซึ่งได้กำหนดไว้ใน ใบแนบติดท้ายพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๗ การที่ทรัพย์สินของบุคคลหนึ่งผู้ใด มิได้รวมอยู่ในบัญชีสำมะโนครัวโดยความพลั้งพลาดหรือโดยเหตุอื่นนั้น ไม่เป็นเหตุให้ยกเว้นบุคคลผู้นั้นจากหน้าที่ที่จะต้อง ถูกเกณฑ์ เพื่อ อุดหนุนราชการทหาร ในเมื่อมีการเกณฑ์เช่นนั้น

พแนก ๓

การเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหาร

ในเวลาสงครามและในเวลาที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๖๘ บทบัญญัติทั้งหลายในพแนกนี้ให้นำมาใช้บังคับ

(๑) ในเวลาสงคราม

(๒) ในเวลาที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๖๕ ในการใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าในเวลาสงครามหรือเวลาที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกนั้นเป็นคราวราชการฉุกเฉินเร่งร้อนเสมอ ไม่เลือกว่าพฤติการณ์ที่เป็นอยู่นั้นจะเป็นสถานใด

มาตรา ๗๐ รียบการเกณฑ์พลเมือง อุดหนุน ราชการ ทหาร ตามความในพแนกนั้น ท่านให้นับว่าถึงกำหนดเริ่มต้นใช้

(๑) ในเวลาสงคราม คือ จำเดิมแต่วันที่ได้ประกาศกระแสพระบรมราชโองการให้เรียกระดมพลเป็นต้นไป และให้ใช้ทั่วพระราชอาณาจักร

(๒) ในเวลาที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก คือ จำเดิมแต่วันที่ได้ประกาศกระแสพระบรมราชโองการให้ใช้กฎอัยการศึกในส่วนใดส่วนหนึ่งแห่งพระราชอาณาจักรเป็นต้นไป และให้ใช้เฉพาะแต่ในส่วนนั้น

มาตรา ๗๑ บทบัญญัติทั้งหลายในพแนก ๑ และ ๒ นั้น ให้ใช้บังคับแก่การเกณฑ์พลเมือง อุดหนุน ราชการ ทหาร ในเวลาสงครามหรือเวลาที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกได้ โดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดกับบทบัญญัติเป็นพิเศษไว้ในพแนกนี้ หรือไม่ขัดกัน หรือเป็นปฏิบัตินัยกับบทบัญญัติในพแนกนี้

มาตรา ๗๒ ตั้งแต่เวลาที่ได้กำหนดไว้ใน มาตรา ๗๐ นั้น เป็น
 ต้นไป เจ้าน้ำที่ฝ่ายทหารผู้มีอำนาจมีอำนาจออกใบเรียกเกณฑ์
 โดยคำสั่งของเสนาบดีกระทรวงกระลาโหม และส่งตรงไปยังเจ้า
 น้ำที่ปกครองท้องถิ่นได้

มาตรา ๗๓ เจ้าน้ำที่จะกล่าวต่อไปนี้มีอำนาจจัดการ เกณฑ์
 ได้ คือ

(๑) เจ้าน้ำที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติ

(๒) นายทหารผู้บังคับบัญชาการทหารตั้งแต่กอง พันหนึ่งขึ้นไป
 เมื่อนำทหารเข้าสู่สงคราม หรือเมื่อบังคับบัญชาทหารอยู่ใน
 ทบได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๗๔ สิ่งต่างๆ ที่จะกล่าวต่อไปนี้อาจเกณฑ์มาใช้ราชการ
 ทหารได้ในเวลาสงคราม และในเวลาที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการ
 เสก คือ

(๑) สิ่งต่างๆ ที่กล่าวไว้ในมาตรา ๘ สำหรับในเวลาปรกติ

(๒) อาวุธ กระสุนดินปืนทุกชนิด ฯลฯ

(๓) บรรดาเครื่องมือ เครื่องอุปกรณ เครื่อง
 กล ฯลฯ ที่พึงต้องใช้สำหรับการสร้างหรือซ่อมแซมทางคมนาคม
 และยานพาหนะทุกอย่าง และกล่าวโดยสาธารณนัยสำหรับ
 ทำการต่างๆ ที่พึงต้องทำเพื่อกิจการของทหาร

(๔) คนงาน คนทำทาง คนเดินข่าวด่วนที่อาจเป็นประโยชน์
 แก่กิจการของกองทัพ

(๕) สิ่งท้ปวงที่เป็นประโยชน์สำหรัใช้แต่งกายคน ผูก
เทียมม้าหรือสัตว์พาหะนะ หรือสำหรัจัดที่พักหรือโรงพยาบาล
เช่น ยาน ฯลฯ

(๖) สิ่งอื่น ๆ ที่เจ้าน้ำที่ฝ่ายทหารเห็นว่าเป็นประโยชน์และ
ต้องให้

มาตรา ๗๕ การยกเว้นจากการเกณฑ์เพื่ออุดหนุนราชการทหาร
ดั่งที่บัญญัติไว้ในพแนกก่อนนั้น ก็ให้คงใช้ แต่การจำกัดวัน
เกณฑ์ซึ่งได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ นั้น ท่านมิให้นำมาใช้สำหรั
การเกณฑ์ในเวลาสงคราม หรือเวลาที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๗๖ เมื่อเจ้าน้ำที่ฝ่ายทหารเห็นว่าจะต้องเกณฑ์ม้า หรือ
สัตว์พาหะนะตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘ หมายเลข (๕) แล้ว เจ้า
น้ำที่อาจจัดซื้อหรือว่าเช่าก็ได้ แล้วแต่จะเห็นควร

บทบัญญัติอันเดียวกัน นี้ท่านให้ ใช้ตลอดถึง ยานพาหะนะทุก
ชนิดดั่งที่ระบุไว้ในมาตรา ๘ หมายเลข (๖) ด้วย เว้นแต่รถที่
เดินบนราง

ถ้าต้องจัดซื้อ เจ้าน้ำที่ปกครองท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดราคาตาม
ราคาอันแท้จริงของสัตว์หรือสิ่งของที่ซื้อกันในขณะนั้น โดยเอา
ราคาปานกลางของสัตว์หรือสิ่งของในท้องตลาดในท้องถิ่นนั้น มา
พิจารณาประกอบความดำหริ ส่วนวิธีการใช้เงินนั้น ให้ดำเนินการ
โดยวิธีเดียวกับการใช้เงินทดแทนในการเช่า

มาตรา ๗๗ เมื่อสิ้นเวลาเกณฑ์พลเมืองอุดหนุนราชการทหารตามความในพจนานุกรมแล้ว เจ้าของสัตว์หรือยานพาหนะที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้ซื้อไปนั้น มีสิทธิ์ที่จะเรียกร้องเอาสัตว์หรือยานพาหนะนั้นคืนได้

ในการนี้ เจ้าของต้องส่งคืนเงินตามราคาที่ตนได้รับในวันนั้นเต็มจำนวน และสัตว์หรือยานพาหนะนั้นๆ อยู่ที่ใด ก็ต้องไปรับถึงที่นั้น โดยตนเอง

มาตรา ๗๘ การนำส่งสินค้า หรือคนโดยสารโดยทางรถไฟ หรือเรือในเขตที่กระทำสงคราม หรือในเขตที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกนั้น หากต้องใช้รถไฟหรือเรือนั้นสำหรับราชการทหาร จะให้หยุดเสียทั้งหมดหรือแต่ส่วนหนึ่งส่วนใดก็ได้ ในการเช่นว่านี้ ท่านว่าไม่ต้องเสียเงินทดแทนให้แก่บริษัทรถไฟหรือเรือเพื่อเหตุที่บังคับให้หยุดการนำส่งนั้นแต่อย่างหนึ่งอย่างใด เว้นไว้แต่การหยุดนำส่งนั้นเป็นการที่ช้านานเกินกว่า ๑๐ วัน ในระหว่างสงครามหรือในระหว่างกำหนดเวลาที่ใช้กฎอัยการศึก

มาตรา ๗๙ รถไฟหลวง รถไฟราษฎร์ หรือสายเรือรับบรรทุกสิ่งที่อยู่ในเขต หรือใกล้เขตที่กระทำสงคราม หรือเขตที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกนั้น ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารอันเกี่ยวข้องด้วยการกัก หรือเปลี่ยนแปลงการเดินทางและเดินเรือตามความต้องการของฝ่ายทหาร

ไม่ว่าในเหตุการณ้อย่างใด และถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่มิได้ออก
หมายเกณฑ์ ไปที่ใด จะต้องให้ความสะดวกสำหรับการเดินทาง
ของฝ่ายทหารก่อนการอื่น ๆ และไม่ต้องให้เงินทดแทนสำหรับ
การนี้

ถ้ามีการเพิกเฉยละเลยไม่ปฏิบัติตามความในมาตรานี้ เจ้าหน้าที่
ฝ่ายทหารมีอำนาจที่จะจัดการตามควร เพื่อให้การเดินทางเป็น
ไปตามที่เห็นเหมาะแก่ราชการ โดยรถไฟหรือสายเรือรับบรรทุก
สิ่งนั้นต้องออกค่าใช้จ่ายเอง อนึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะถอนผู้
อำนวยความสะดวกหรือผู้อำนวยความสะดวกสายเรือออกเสีย แล้วและจัดให้
นายทหารผู้สามารถ ซึ่งเสนาบดักกระทรวงกระลาโมได้แต่งตั้งขึ้น
นั้นเข้าทำการแทนก็ได้

มาตรา ๔๐ เมื่อต้องการเกณฑ์คนงาน ให้เจ้าหน้าที่ปกครอง
ท้องถิ่นออก หมายเกณฑ์ ไปยัง บุคคล ที่เหมาะ แก่การงาน นั้น เป็น
หมายเรียกเฉพาะตัว หรือจะออกหมายเกณฑ์ ไปยังพลเมืองทั้ง
หมดในหมู่บ้านหนึ่งก็ได้แล้วแต่จะเห็นควร

มาตรา ๔๑ ห้ามมิให้พลเรือนที่ถูกเกณฑ์เฉพาะตัวนั้นจัดผู้
มาทำการแทนตน

เมื่อจำเป็น ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจ่ายเครื่องมือและเครื่องใช้
ให้แก่คนงาน

มาตรา ๔๒ ในเมื่อมีการจำเป็นเพื่อป้องกันชาติบ้านเมือง เสนา

บดีกระทรวงกระลาโหมมีอำนาจที่จะสั่งให้โอนโดยพลัน ซึ่งอสัง
หริมทรัพย์ หรือโรงเรือนอันพึงต้องใช้ในราชการทหาร หรือที่
น่าจะใช้ในการสร้างทาง รถไฟ สะพาน บ่อม ทำนบ หรือซ่อม
แซมเรือ ฯลฯ นั้น ให้แก่เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้

ให้เจ้าหน้าที่ออกใบรับและจ่ายเงินตามราคา ค่าอสังหริมทรัพย์
หรือโรงเรือนนั้น ๆ ให้คู่จเดียวกับการซื้อขายอื่น ๆ ตามความใน
มาตรา ๗๖ นั้น

มาตรา ๘๓ โรงงานหัตถกรรมต่าง ๆ อาจถูกเกณฑ์สำหรับ
ใช้ราชการทหารได้ และเพื่อให้ได้ผลตามที่เกณฑ์นั้น อาจจัด
ให้อยู่ในความอำนวยการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้

แต่อย่างไรก็ดี ห้ามมิให้ใช้โรงงานนั้นกระทำการอื่นนอกจากที่
ได้เคยทำอยู่ เว้นไว้แต่จะได้รับคำสั่งเป็นพิเศษจากเสนาบดีกระทรวง
กระลาโหม

มาตรา ๘๔ การคำนวณและการใช้เงินทดแทนหรือเงินค่าเสีย
หายนั้น ให้ใช้ข้อบังคับและวิธีการอย่างเดียวกันกับในเวลาปกติ
เงินทดแทนสำหรับสิ่งที่เกณฑ์ได้ ในเวลาสงคราม หรือใน
เวลาที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการศึกตามความในมาตรา ๗๔ นั้น ก็
ให้กำหนดตามอัตราธรรมดาที่เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นได้เคยใช้
ในเวลาที่เกิดเหตุ หรือเกณฑ์แรงงานในจังหวัดนั้นตาม
พระราชบัญญัติลักษณะเกณฑ์จ้างนั้นดูกัน

มาตรา ๔๕ ถ้าพลเมืองบางคนไม่ยินยอมจะปฏิบัติตามทฎีเกณฑ์ ไป ทั้งได้แจ้งความตักเตือนให้ทราบหมายเกณฑ์แล้วก็ดี หรือถ้าเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นบางคนไม่ยินยอมปฏิบัติตามใบเรียกเกณฑ์ กัด เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจที่จะจัดการทุกอย่างตามความจำเป็นเพื่อให้การสำเร็จไปตามที่ได้เรียกเกณฑ์ แม้โดยใช้กำลังบังคับ

เพื่อให้ได้ผลดังกล่าวนี้ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีสิทธิดังต่อไปนี้ คือ

- (๑) เข้าและค้นไม่ว่าในที่ใด ๆ และในเวลาใด ๆ
- (๒) เข้ายึดถือปกครองสิ่งทั้งปวง ที่น่าจะต้องเกณฑ์ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๖ เมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้เข้ายึดถือปกครองสถานที่ หรือสัตว์ หรือสิ่งของที่ได้เรียกเกณฑ์ โดยใช้กำลังบังคับตามความในพแนกนี้แล้ว ต้องออกใบรับให้แก่ผู้ถูกเกณฑ์ โดยวิธีเดียวกับที่ได้บัญญัติไว้สำหรับเมื่อผู้ถูกเกณฑ์ ได้ยินยอมปฏิบัติตามเกณฑ์แต่โดยคั้นั้นทุกประการ

มาตรา ๔๗ ผู้ถูกเกณฑ์คนใดถูกเจ้าหน้าที่ ยึดเอา สัตว์ หรือ สิ่งของของคนโดยใช้กำลังบังคับ ผู้นั้นมีสิทธิที่จะได้รับเงินทดแทนเหมือนหนึ่งว่าได้จัดหาสิ่งนั้น ๆ ส่งให้ตามหมายเกณฑ์

มาตรา ๔๘ การฟ้องคดีเรียกเงินทดแทน หรือเงิน ค่าเสียหาย

ต่อศาลแพ่งที่มีอำนาจตั้งบัญชีไว้ ในพจนานุกรมนี้ ไม่สิ้นไป โดยอายุความจนกว่าเวลาปีหนึ่งจะได้อวงพันไป นับแต่วันที่ได้กำหนดจำนวนเงินทดแทนให้แก่ผู้ถูกเกณฑ์เป็นชั้นที่สุดนั้น

กำหนดเวลาที่ผ่อนให้เช่นนั้น ให้ใช้ไปนออายุความสำหรับการฟ้องคดีเรียกค่าเสียหายต่าง ๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารได้ตั้งชื่อตามความในพจนานุกรม ๓ นั้นด้วย

พจนานุกรม ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร และ

(ก) ใช้สิทธิแห่งการเกณฑ์ โดยมิได้รับ อำนาจให้ทำได้ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ

(ข) ใช้สิทธิแห่งการเกณฑ์ โดยไม่มีเหตุผลอันเพียงพอ กล่าวคือจงใจเกณฑ์คน สัตว์ หรือสิ่งของที่ไม่มีความต้องการสำหรับราชการโดยแท้จริง หรือเกณฑ์คน สัตว์ หรือสิ่งของซึ่งเกณฑ์ไม่ได้ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ

(ค) กักขังหรือขู่ขังผู้เงินที่ปกครองท้องถิ่นหรือพลเรือนคนใดโดยเกณฑ์นั้น

ทั้งนี้ถ้ามิได้ขังไว้เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท หรือทั้ง ๒ ประการด้วยกัน

มาตรา ๕๐ ผู้ใดเป็นเจ้าของที่ปกครองท้องถิ่น และในขณะ
ทำการตามหน้าที่ ได้รับคำขอร้องของ เจ้าของที่ฝ่ายทหาร เพื่อให้จัด
การเกณฑ์ โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว และขัดขึ้นหรือจงใจละเลย
ไม่ออกหมายเกณฑ์ให้ หรือจงใจขัดขวางเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารใน
เวลาปฏิบัติการตามหน้าที่โดยประการอื่นไซ้ ให้ลงโทษจำคุกไม่
เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท หรือทั้ง ๒ สถานด้วยกัน
อนึ่งท่านบัญญัติว่า หากได้กระทำความผิดที่ได้กล่าวมาข้าง
บนในเวลาราชการหรือในเวลาและในเขตที่ได้ประกาศใช้กฎ
อัยการศึกไซ้ ให้ลงโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน
๒,๐๐๐ บาท หรือทั้ง ๒ สถานด้วยกัน

มาตรา ๕๑ พลเรือนคนใดได้ถูกเรียกขานให้ปฏิบัติ ตามการ
เกณฑ์ โดยชอบด้วยกฎหมาย แล้วและขัดขึ้นหรือจงใจละเลยไม่
ปฏิบัติตามการเกณฑ์นั้น หรือจงใจขัดขวางเจ้าหน้าที่ในเมื่อปฏิบัติ
การตามหน้าที่โดยพระราชบัญญัตินี้ หรือให้ล้อยคำสั่งตนว่า
เป็นเท็จในข้อสำคัญใด ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงการเกณฑ์ไซ้ ท่านให้
ลงโทษจำคุกไม่เกิน ๑ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐ บาท หรือทั้ง
๒ สถานด้วยกัน

อนึ่งท่านบัญญัติว่า หากได้กระทำความผิดที่ได้กล่าวข้างบนใน
เวลาราชการหรือในเวลาและใน เขตที่ได้ประกาศใช้กฎอัยการ
ศึกไซ้ ให้ลงโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท
หรือทั้ง ๒ สถานด้วยกัน

มาตรา ๕๒ พลเรือนคนใดถูกเกณฑ์โดยชอบด้วยกฎหมาย ให้กระทำการอื่นใดด้วยกำลังตนเองตามความในมาตรา ๘ หมายถึง เลข (๘) หรือ (๘' หรือมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๔ หมายเลข (๔) และละทิ้งหน้าที่ของตน หรือจัดหาผู้อื่นมาแทนตนโดยมิได้รับอนุญาตไซ้ ท่านว่าอยู่ในความรับผิดชอบที่จะต้องโทษตามอัตราที่บัญญัติไว้ในมาตรา ก่อน

พ.ณ.ก. ๕

บทปรักระยะ

มาตรา ๕๓ ให้เสนาบดีกระทรวงกระลาโหม เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย และเสนาบดีกระทรวงนครบาล เป็นเจ้าหน้าที่จัดการให้ไปตามพระราชบัญญัตินี้

เพื่อที่จะให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เสนาบดีทั้ง ๓ นั้นออกกฎสมทบได้ และเมื่อออกเสนาบดีนั้นๆ ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ถือว่าป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชบัญญัตินี้

ประกาศมาณวันที่ ๒๗ ตุลาคม พระพุทธศักราช ๒๔๖๔ เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัตติสมัยนี้

ตัวอย่างที่ ๑

ที่.....

(ตามความในมาตรา ๒๔)

ใบเรียกเกณฑ์ยานพาหนะและสัตว์พาหนะ

ถึง..... (เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน) ให้จัดการเกณฑ์

ยานและสัตว์พาหนะ มาให้แก่กรมกองทหารดังต่อไปนี้

๑ ชนิดของยานพาหนะ และสัตว์พาหนะ	๒ จำนวน	๓ จำนวนวันที่ จะใช้	๔ ค่าเช่าและราคา ที่เจ้าหน้าที่ฝ่าย ปกครองกำหนด		๕ ค่าสึกหรอ ที่เจ้าของ ควรจะได้รับ		๖ หมายเหตุ
			บ.	สต.	บ.	สต.	

ยานและสัตว์พาหนะที่กล่าวมานี้ต้องไปรวมณตำบล

เวลา

ของวันที่

พ.ศ.

(ลงนาม)

(ตำแหน่ง)

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

ตำบล

วันที่

พ.ศ. ๒๕

คำบรรยาย

- (๑) ใบเรียกเกณฑ์นี้ ให้ผู้ออกนอมนในมาตรา ๒๑, ๒๒ และ ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติเป็นจัดการส่งล่วงหน้าให้แก่เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนก่อนวันที่กำหนด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนมีเวลาเตรียมตัว
- (๒) เมื่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนได้รับใบเรียกเกณฑ์แล้ว ให้รีบออกหมายเกณฑ์ตามตัวอย่างที่ ๒ แล้วจึงส่งไปยังลูกบ้านซึ่งจะต้องเกณฑ์ให้ทราบล่วงหน้าก่อน เพื่อจะได้มีเวลาเตรียมตัวและจัดการตามหมายนี้
- (๓) ในตารางช่องที่ ๔ นั้น เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนเป็นผู้กรอกราคาค่าเช่า ยาน และสัตว์พาหะนะลงไป และในใต้ช่องนี้ลงนามของตนไว้ด้วย แล้วจึงทำอย่างใบเรียกเกณฑ์ที่ ๑ นี้ส่งกลับมายังผู้ออกใบเรียกเกณฑ์ อีก ๑ ฉบับ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะได้มาวินิจฉัยราคาสำหรับการส่งจ่ายต่อไป
- (๔) การเขียนตรอกในตารางช่องที่ ๑ ว่าด้วยยานและสัตว์พาหะนะนั้น ต้อง บ่ง ชนิดให้ชัดเจน เช่น เกวียนระแทะมีสัตว์พาหะนะเทียมลากเครื่องพร้อมและคนขับด้วย หรือเรือมีแจวเครื่องพร้อมและคนแจวเรือด้วย ถ้าแต่ต้องการเกณฑ์เฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่ง ก็ให้บ่งถึงชนิดแต่ส่วนนั้น
- (๕) ถ้าได้มีการมอบอำนาจการเกณฑ์ให้แก่ผู้ใด ผู้รับมอบอำนาจต้องแถลงการณ์เพิ่มลงไว้เหนือบรรทัดลงนาม และในบรรทัดตำแหน่งตามความในมาตรา ๒๒ ทุกครั้งและทุกฉบับไป

ตัวอย่างที่ ๒

ที่.....

(ตามความในมาตรา ๒๕ และ ๔๖)

หมายเหตุยานและสัตว์พาหะนะ

ถึง (ลูกบ้านหรือบริษัท).....

อยู่ที่ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....

ให้ท่านจัดยานและสัตว์พาหะนะ ดังแจ้งในตารางนี้ส่งมายังตำบล.....

ในวันที่..... พ.ศ..... เวลา..... นาฬิกา

ชนิดของยานพาหะนะ	จำนวน	หมายเหตุ

ตำบล.....
วันที่..... พ.ศ. ๒๕.....

(ลงนาม).....

ตำแหน่ง.....

เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน

ได้รับยานและสัตว์พาหะนะถูกต้องตามหมายนี้แล้ว

(ลงนาม).....

(ตำแหน่ง).....

เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน

วันที่..... พ.ศ. ๒๕.....

คำบรรยาย

- (๑) หมายเกณฑ์นี้ เจ้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนเป็นผู้ส่งไปยังลูกบ้านหรือผู้จัดการบริษัท ซึ่งต้องเกณฑ์ยานและสัตว์พาหนะนั้น
- (๒) เมื่อเวลานำยานและสัตว์พาหนะมาส่งนั้น ผู้ส่งจะต้องนำหมายนี้มาด้วย เพื่อให้เจ้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนซึ่งคอยรับอยู่นั้นจะได้ลงนามรับไว้ในหมายนี้ แล้วผู้ต้องเกณฑ์ถือหมายเกณฑ์นี้ไว้เป็นใบรับด้วย

ตัวอย่างที่ ๓

ที่.....

(ตามความในมาตรา ๒๔)

ใบเรียกเกณฑ์คนหาบหามและคนงานต่างๆ

ถึง..... (เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน) ให้จัด

การเกณฑ์คนหาบหามและคนงานต่างๆ ให้แก่กรมกองทหารดังต่อไปนี้

เกณฑ์สำหรับ ใช้ในการ	จำนวน คนที่ ต้อง เกณฑ์	จำนวน วันที่ ต้อง เกณฑ์	ตั้งแต่ วันที่	ถึง วันที่	ค่าแรงที่เจ้าหน้าที่ ปกครองท้องถิ่น ฝ่ายพลเรือน กำหนดสำหรับ ๑ คนต่อวัน ๑		ค่าแรงที่ควรจะได้ รับสำหรับ ๑ คน ต่อวัน ๑		หมายเหตุ
					บ.	สต.	บ.	สต.	

จำนวนคนที่เกณฑ์นั้นต้องไปรวมพร้อมกันยังตำบล

เวลา ..... นาฬิกา ของวันที่ ..... พ.ศ. ๒๕

(ลงนาม)

(ตำแหน่ง)

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

ตำบล

วันที่

พ.ศ. ๒๕

คำบรรยาย

- (๑) ใบเรียกเกณฑ์นี้ ผู้ออกนามในมาตรา ๒๑, ๒๒ และ ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้จัดการส่งล่วงหน้าไปให้แก่เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนก่อนวันที่ได้กำหนด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนมีเวลาเตรียมตัว
- (๒) เมื่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนได้รับใบเรียกเกณฑ์นี้แล้วก็จะได้ทำบัญชีเรียกลูกบ้านในท้องถิ่นของตนเข้ามรับราชการตามหลักฐานในบัญชีสามในครัว ส่วนที่จะบังคับให้ลูกบ้านคนใดเข้ามรับราชการนั้น เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนจะออกหมายเรียกเฉพาะตัวหรือออกหมายเรียกรวมเป็นหมู่บ้านอย่างไรแล้วแต่ความสะดวก
- (๓) เมื่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนได้เกณฑ์ลูกบ้านมาเรียบร้อยแล้ว ก็ให้ตรอกราคาค่าแรงลงในช่องที่ ๗ ของตาตรางนี้ แล้วส่งใบเรียกเกณฑ์นี้กลับไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เพื่อจะได้วินิจฉัยสำหรับการส่งจ่ายต่อไป
- (๔) ถ้าได้มีการมอบอำนาจการเกณฑ์ให้แก่ผู้ใด ผู้รับมอบอำนาจต้องแถลงการณ์เพิ่มลงไว้เหนือบรรทัดลงนาม และในบรรทัดตำแหน่งตามความในมาตรา ๒๒ ทุกครั้งและทุกฉบับไป

ตัวอย่างที่ ๔

ที่.....

(ตามความในมาตรา ๒๔)

ใบเรียกเกณฑ์สเบียงคนและสเบียงสัตว์

ถึง..... (เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน) ให้

จัดการเกณฑ์สเบียงคนและสเบียงสัตว์ มาให้กรมกองทหารดังต่อไปนี้

ชนิดของ, สเบียงคน และสเบียงสัตว์	จำนวน (ใช้มาตราตาม พระราชบัญญัติ)	ราคาค่าสเบียง				หมายเหตุ
		ที่เจ้าหน้าที่ปกครอง ท้องถิ่นฝ่าย พลเรือนกำหนด		ที่เจ้าของ ควรจะได้รับ		
		บ.	สต.	บ.	สต.	

สิ่งของทีกล่าวนี้ต้องรวมมาส่งยังตำบล

เวลา ..... นาฬิกา ของวันที่ ..... พ. ศ. ๒๕

(ลงนาม)

(ตำแหน่ง)

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

ตำบล

วันที่

พ. ศ. ๒๕

คำบรรยาย

- (๑) ใบเรียกเกณฑ์นี้ ผู้ออกนามในมาตรา ๒๑, ๒๒ และ ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้จัดการส่งล่วงหน้าไปให้แก่เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนก่อนวันที่ได้กำหนด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนมีเวลาเตรียมตัว
- (๒) เมื่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนได้รับใบเรียกเกณฑ์นี้แล้ว ให้รีบออกหมายเกณฑ์ตามตัวอย่างที่ ๕ แล้วจึงส่งไปยังลูกบ้านซึ่งจะต้องเกณฑ์ให้ทราบล่วงหน้าก่อน เพื่อจะได้มีเวลาเตรียมตัวและจัดการตามหมายนั้น
- (๓) เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนเป็นผู้ตรวจราคาส่งของที่เกณฑ์ลงในช่องที่ ๓ ของตารางนี้ แล้วส่งใบเรียกเกณฑ์นี้กลับมายังเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เพื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะได้วินิจฉัยสำหรับการส่งจ่ายต่อไป
- (๔) ถ้าได้มีการมอบอำนาจการเกณฑ์ให้แก่ผู้ใด ผู้รับมอบอำนาจต้องแถลงการณ์เพิ่มลงไว้เหนือบรรทัดลงนามและในบรรทัดตำแหน่งตามความในมาตรา ๒๒ ทุกครั้งและทุกฉบับไป

ตัวอย่างที่ ๕

ที่.....

(ตามความในมาตรา ๒๕ และ ๔๖)

หมายเหตุสเบียงคนและสเบียงสัตว์

ถึง (ลูกบ้านหรือบริษัท)

อยู่ที่ตำบล

อำเภอ

จังหวัด

ให้ท่านจัดสเบียงตั้งแจ้งอยู่ในตาตรงนี้ ส่งมายัง

ตำบล

ในวันที่

พ.ศ. ๒๕

เวลา

นาฬิกา

ชนิดของ, สเบียงคน และสเบียงสัตว์	จำนวน (ใช้มาตราตาม พระราชบัญญัติ)	ราคาค่าสเบียง				หมายเหตุ
		ที่เจ้าหน้าที่ปกครอง ท้องถิ่นฝ่ายพล เรือนกำหนด		ที่เจ้าของ ควรจะได้รับ		
		บ.	สต.	บ.	สต.	

ตำบล

วันที่

พ.ศ. ๒๕

(ลงนาม)

(ตำแหน่ง)

เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน

ได้รับสเบียง ฯลฯ ถูกต้องตามหมายนั้นแล้ว

(ลงนามผู้รับ)

(.....)

ตำบล

วันที่

พ. ศ. ๒๔

(ลงนาม)

(ตำแหน่ง)

เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน

ได้รับสเบียง ๆ ล ๆ ถูกต้องตามหมายนั้นแล้ว

(ลงนามผู้รับ)

(ตำแหน่ง)

เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน

วันที่

พ. ศ. ๒๔

คำบรรยาย

- (๑) หมายเกณฑ์นี้ เจ้านายที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนเป็นผู้ส่งไปยี่สิบดูฉบับหรือผู้จัดการของบริษัท ซึ่งจะต้องถูกเกณฑ์สเบียง ฯลฯ
- (๒) เมื่อเวลานำสเบียง ฯลฯ มาส่งนั้น ผู้ส่งจะต้องนำหมายนี้มาด้วย เพื่อให้เจ้านายที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนซึ่งคอยรับอยู่นั้นจะได้ลงนามในหมายนี้ แล้วผู้ต้องเกณฑ์ได้อำหมายนี้ไว้เป็นใบรับด้วย

คำบรรยาย

- (๑) ใบเรียกเกณฑ์นี้ ให้ผู้ซึ่งออกนามในมาตรา ๒๑, ๒๒ และ ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดว่าจะให้กรมกองทหารใดไปพักอยู่ในบ้านใด เป็นผู้จัดการส่งล่วงหน้าไปให้แก่เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนก่อนเวลาซึ่งกรมกองทหารจะมาถึง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ซึ่งกล่าววาระนั้นได้เตรียมตัว
- (๒) เมื่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนได้รับใบเรียกเกณฑ์นี้แล้ว ให้รีบจัดหาที่พักให้พร้อมเสร็จตามที่ได้กำหนดไว้นี้ คือจะต้องให้ตรวจดูว่าบ้านไหนจะมีที่พักได้ ทหารชั้นไหน (นายพล นายพัน นายร้อยหรืออนุสยพลทหาร) และเหล่าใด (เท่ากับผู้ซึ่งมีสัตว์พาหนะ) เมื่อตกลงว่าจะให้ ใครพักที่ไหนแล้ว ให้เขียนตราตกลงในหมายเกณฑ์ที่พักอาศัยตัวอย่างที่ ๗ ส่งไปให้เจ้าของบ้าน และต้องบอกล่วงหน้าให้เจ้าของบ้านทราบด้วย เพื่อจะได้มีเวลาเตรียมตัว
- (๓) เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนเป็นผู้รอกราคาค่าเช่าลงในช่อง ๗ ของตารางนี้ คือคำนวณค่าเช่าต่างๆ ทั้งหมดตราตกลงให้ตรงกับจำนวนที่คนและสัตว์พัก และลงนามของตนลงในใต้ช่องนั้นด้วย แล้วจึงส่งใบเรียกเกณฑ์นี้กลับมายังผู้ออกหมาย เพื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารจะได้วินิจฉัยราคาสำหรับการสั่งจ่ายต่อไป
- (๔) จำนวนม้าที่จะไปพักในบ้านไหน หมายถึงคนเลี้ยงม้ายี่ด้วย
- (๕) ถ้าได้มีการมอบอำนาจการเกณฑ์ให้แก่ผู้ใด ผู้รับมอบอำนาจต้องแถลงการณ์เต็มลงไว้หน้าบรรทัดลงนามและในบรรทัดตำแหน่งตามความในมาตรา ๒๒ ทุกครั้งและทุกฉบับไป

ตัวอย่างที่ ๗

(ตามความในมาตรา ๓๐)

หมายเหตุที่ ๗ ที่พักอาศัย

ที่

ให้ (ลูกบ้าน)

อยู่ตำบล

อำเภอ

จังหวัด

จัดที่พักแรมในเรือนสำหรับ นายพล

คน

นายพัน

คน

นายร้อย

คน

จัดที่พักแรมในบ้านสำหรับ นายสิบ

คน

พลทหาร

คน

กับสัตว์พา

หระนะ (บอกชนิดและจำนวน).

ตั้งแต่วันที่

พ.ศ.

(ประมาณเวลา

นาฬิกาจะไปถึงที่พัก) ถึงวันที่

พ.ศ.

ตำบล

วันที่

พ.ศ.

(ลงนาม)

(ตำแหน่ง)

เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน

คำบรรยาย

- (๑) หมายเหตุนี้ เจ้าน้ำที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน เป็นผู้ส่ง ไปยัง เจ้าของบ้านที่ทหาร จะไปพักอาศัย
- (๒) ทหารมีขสันติ ให้ตรอกลงในช่องเฉพาะขสันตินั้น ตามประเภทของการพักขสันติ คือ พักแรมในเรือนหรือพักแรมในบ้าน นอกนั้นต้องขีตงมาเสีย

ตัวอย่างที่ ๘

ที่ ..... (ตามความในมาตรา ๓๐)

หมายเหตุ ที่พักอาศัย

ให้ ..... (ลูกบ้าน)

ถนน ..... หมู่บ้านที่ ..... ตำบล

จัดที่พักแรมตั้งแต่วันที่ ..... ถึงวันที่

พ. ศ. ๒๕ ..... สำหรับ

นายทหารสัญญาบัตร (ยศและนาม) .....

ทหารคนใช้นายทหาร (ยศและนาม) .....

นายสิบ (ยศและนาม) .....

พลทหาร (บอกจำนวน) .....

สัตว์พาหะนะ (บอกชนิดและจำนวน) .....

ให้เลี้ยงอาหารเช้า ..... มื้อ ..... อาหารเย็น ..... มื้อ

ให้เลี้ยงอาหารสัตว์เช้า ..... มื้อ ..... อาหารเย็น ..... มื้อ

ตำบล .....

วันที่ ..... พ. ศ.

(ลงนาม) .....

(ตำแหน่ง) .....

เจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน

นามผู้ถือหมายเหตุ .....

เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร

คำบรรยาย

- (๑) หมายเกณฑ์นี้ ผู้ที่จะไปพักอาศัยนำไปให้เจ้าของบ้านซึ่งตนจะต้องไปอยู่นั้น
- (๒) หมายเกณฑ์นี้ เจ้าน้ำที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนเป็นผู้เขียน คือ เขียนพร้อมกันกับหมายเกณฑ์ตัวอย่างที่ ๗ แต่ตัวอย่างที่ ๗ นั้นส่งไปยังเจ้าของบ้านที่ทหารจะไปพัก ตัวอย่างที่ ๘ มอบให้แก่ผู้ที่จะไปพักหรือเจ้าน้ำที่ฝ่ายทหาร (คือผู้ซึ่งมีหน้าที่จัดที่พัก) ถ้าผู้ที่จะไปอาศัยพักนั้นหลายคน ให้ผู้ที่มีอาวุโสลงนามในหมายนี้ เพื่อแสดงให้เจ้าน้ำที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนทราบว่าเจ้าน้ำนั้นถูกต้องและได้ ไปอยู่จริง ๆ
- (๓) เจ้าของบ้านมีหน้าที่จัดต้องให้
- ก) อาหารประจำวันแก่นายทหารสัญญาบัตรอย่างเดียวกับที่ตนบริโภครอยู่
  - ข) อาหารเช้าและเย็นให้เพียงพอแก่นายทหารชั้นประทวนและพลทหาร
  - ค) อาหารแก่สัตว์ทุกเวลาเช้าเย็น
- (๔) การรับเงินค่าทดแทนนั้น ให้เจ้าของบ้านไปรับต่อเจ้าน้ำที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่น เวลาที่จะไปเบิกเงินค่าทดแทนนี้ให้นำหมายตัวอย่างที่ ๘ นี้ไปยื่นให้แก่เจ้าน้ำที่ฝ่ายปกครองท้องถิ่นด้วย เพื่อแสดงหลักฐานที่ตนได้จัดการไปแล้ว
- (๕) เจ้าของบ้านควรคิดหาความสุขให้แก่ทหาร ผู้ซึ่งทำการฉลองพระเดชพระคุณพระมหากษัตริย์ชาติโดยความยากลำบาก แม้ที่สุดจนชีวิตก็ต้องสละ
- (๖) บรรดาผู้ซึ่งพักอาศัยอยู่ในบ้าน จัดต้องรักษาอุทธรณียและประพฤตินั้นเช่นเดียวกับเวลาอยู่ในกองทหาร และต้องระวังอย่าให้เจ้าของบ้านได้รับความเดือดร้อนเป็นอันขาด

ตัวอย่างที่ ๕
(ตามความในมาตรา ๔๗)

ที่.....
สำหรับ
นาย.....
จำนวนเงิน..... บาท
..... ส. ต.

เล่มที่..... ใบสำคัญแทนเงิน ลำดับที่.....

เงินที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือน ได้ออกใบสำคัญแทนเงินให้แก่

อังก่อ..... ซึ่งเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติตาม
หมายเกณฑ์ที่..... เป็นการถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

สมควรจะได้รับพระราชทานเงินทดแทน..... บาท..... สตางค์
(ลงจำนวนเงินเป็นตัวอักษรประกอบด้วย) เงินที่จะจ่ายให้แก่ผู้
ที่ร้องเกณฑ์ตามคราวที่จะได้ประกาศให้มารับเงินค่าทดแทนนี้

ตำบล

วันที่

พ. ศ.

(ลงนาม).....

(ตำแหน่ง) นายอังก่อ

ได้รับเงินถูกต้องตามใบสำคัญแทนเงินนี้แล้ว

(ลงนาม).....

ตำบลบ้าน.....

(ลงลายมือประจำตัวของ
ผู้รับใบสำคัญนี้)

คำบรรยาย

- (๑) เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับป้องกันการทุจริตนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ปกครองท้องถิ่นฝ่ายพลเรือนจะออกใบสำคัญแทนเงินให้แก่ผู้ที่จะได้รับ จะต้องประทับตราประจำต่ออย่างหนึ่ง กับอีกอย่างหนึ่งผู้ที่จะรับใบสำคัญแทนเงินนั้นจะต้องลงลายมือประจำต่ออีกด้วย
- (๒) การจ่ายเงินให้ตามใบสำคัญแทนเงินนั้น จะจ่ายให้เฉพาะตัวผู้ที่ลงลายมือประจำต่อเท่านั้น เว้นไว้แต่มีเหตุเจ็บไข้ที่ตัวจะมารับเงินเองไม่ได้ ก็นุญาตให้มอบฉันทะให้แก่ผู้ใดคนหนึ่ง ซึ่งเป็นหลักประกันแก่เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงินจะเชื่อถือได้
- (๓) ผู้ที่ได้รับเงินไปตามใบสำคัญแล้ว จะต้องลงนามหรือลายมือรับเงินไว้เป็นหลักประกันสำหรับการตรวจสอบต่อไปตามระเบียบทางราชการ

รวมทั้งสิ้น

ช่องนี้ให้เทียบดูกับปีก่อน
ใน พ.ศ. ๒๔.....ปีก่อนเทียบ
กับ พ.ศ. ๒๔.....ปีที่จะส่ง
ดังมีค่าเงินของการเทียบไว้ข้างใต้ *

* {	๑)	เช่นปี พ.ศ. ๒๔๖๑ ปีที่จะส่ง	มีชาเขตรวจรจรวมทั้งสิ้น	๑,๐๐๐	คน	แล้วไปเทียบกับชา
	๒)	"	"	"	๕๐๐	" "
	๓)	"	"	"	๑,๕๐๐	" "

